

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
ORGAAN VOOR DE MEDEDEELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

16^E JAARGANG

WOENSDAG 24 JUNI 1931

No. 808

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.
Algemeen Secretaris: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.
ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.

COMMISSIE VAN ADVIES:

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. N. J. Polak; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbius; Jan Schilthuis; Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.

Gedelegeerd lid: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.
Redacteur-Secretaris: H. M. H. A. van der Valk.
Secretariaat: Pieter de Hoohweg 122, Rotterdam.
Telefoon Nr. 35000. Postrekening 8408.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 23,— per jaar. Losse nummers 50 cents. Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande ontvingen de abonné's, leden en donateurs kosteloos, voor zover daaromtrent niet anders wordt beslist.

Aangeteekende stukken: Bijkantoor Ruigeplaatweg.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: Nijgh & van Dittmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en girorekening No. 145192.

23 JUNI 1931.

De geldmarkt blijft nog steeds overvloedig van middelen voorzien. Prima Nederlandsch papier werd voor $\frac{7}{8}$ pCt. afgedaan. Gisteren legden echter geldgevers eenige terughoudendheid aan den dag en was het op $\frac{15}{16}$ pCt. niet mogelijk papier te plaatsen. Call bleef ruim op $\frac{1}{2}$ pCt. Prolongatie noteerde meest 1 pCt.

* * *

Op den weekstaat van De Nederlandsche Bank noteert de post binnenlandsche wissels ruim f 850.000 lager dan op den vorigen weekstaat; de post beleeningen is met ruim f 750.000 opgelopen. De post papier op het buitenland nam toe met bijna f 3 miljoen; de diverse rekeningen onder het actief daalden met ca. f 2,3 miljoen.

De metaalvoorraad is opnieuw toegenomen en wel met bijna f 19 miljoen, nl. uit hoofde van een toename van den goudvoorraad.

De bankbiljetten in omloop daalden met ruim f 7 miljoen. De rekening-courant-saldi van anderen namen met bijna f 26,5 miljoen toe. Het saldo van het Rijk nam met bijna f 90.000 af. Het beschikbaar metaalsaldo steeg met ruim f 11 miljoen. Het dekkingspercentage bedraagt bijna 57.

* * *

De wisselmarkt bleef nerveus; men wist niet welken kant men uitwilde. Allerlei oncontroleerbare geruch-

ten deden de ronde en deden na een kleine hausse, de koersen plots weder terugloopen. Na het publiceeren van Hoover's verklaring trad echter over de geheele linie eenig herstel in; de hoogste koersen konden niet behouden blijven en het slot was dan ook weder iets lager. Marken noteerden 58.92 $\frac{1}{2}$ —58.98—58.91—59.02—58.98 $\frac{1}{2}$. (Ponden tegen Marken 20.49 $\frac{1}{4}$. Dollars tegen Marken 4.2110). Ponden veranderden aanvankelijk slechts weinig, doch hadden tenslotte toch ook hun aandeel in de algemeene verbetering: 12.08 $\frac{5}{16}$ —12.08 $\frac{15}{16}$. Dollars noteerden de geheele week rond de 2.4840. Dollars tegen Ponden waren 4.8670 na 4.8637 $\frac{1}{2}$. Fransche Francs zonder veel variatie 9.72 $\frac{7}{8}$. (Ponden tegen Francs 124.21—124.15—124.27). Belga's eerder lager: 34.58. Zwitsersche Francs schommelden nogal, wat het volgend koersverloop aantoot: 48.23 $\frac{1}{2}$ —48.21 $\frac{1}{2}$ —48.26—48.19. Oostenrijksche Shillingen handhaafden zich rond de 34.90. De Peseta's heel onzeker: 25.05—23.30—24.20—23.80—24.—. Finsche Marken 6.25. Canada bleef laag: 2.47 $\frac{1}{2}$. Van de Zuid-Amerikaansche deviezen verbeterde de Argentijnsche Peso tot: 77.50. Daarentegen Rio lager: 18.75. Uruguay Dollars: 1.44. Rupees waren eveneens lager: 89 $\frac{9}{16}$. Yen: 122 $\frac{15}{16}$.

Voor Ponden en Dollars op 1- en 3-maanden weinig verandering: $\frac{1}{2}$ en $\frac{1}{16}$ disagio en 4 resp. 3 punten report. Marken op termijn waren vaster; slot 6 en 15 c. onder kassa. Peseta's op termijn bleven aangeboden; voor 1 daagsch Peseta's werd 10 c. betaald.

LONDEN, 22 JUNI 1931.

De geldmarkt, geholpen door den toevloed van goud uit het buitenland (Duitschland), was nog ruimer voorzien dan in de laatste maanden reeds het geval was.

Disconto was daardoor eveneens zwakker. Drie-maands bankaccepten noteeren tenslotte 2 $\frac{1}{16}$ — $\frac{1}{2}$ pCt.

Het buitengewoon belangrijke voorstel, door den President der Ver. Staten Zaterdagmiddag bekend gemaakt, om de betaling van de schulden, uit den oorlog voortvloeiende, voor 12 maanden stop te zetten, werd natuurlijk met groote vreugde begroet. Reeds lang was men hier van meening, dat een stap in die richting gedaan moest worden als een eerste, doch belangrijke schrede tot verbetering van de heerschende internationale depressie in het algemeen en ter voorkoming van een financiële débacle in Centraal-Europa in het bijzonder.

MEDEDEELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE
VOOR DE RIJNVAART.

VERSLAG OVER DE WERKZAAMHEDEN VAN DE
CENTRALE COMMISSIE GEDURENDE HET JAAR
1930.

II (Slot.)

20. *Bebakening.*

Zoals in het vorige verslag vermeld, waren de belanghebbende Delegaties verzocht om de Commissie het resultaat mede te deelen van het onderzoek, hetwelk de bevoegde administraties zouden instellen, inzake de bebakening van het vaarwater tusschen Mannheim en Bazel.

In de tweede zitting heeft de Commissie vastgesteld, dat de Duitse en Fransche waterstaatadministraties het eens zijn geworden over de wijze van bebakening en besloten hebben drie z.g. vaarwater-overgangen beneden de bruggen van Straatsburg—Kehl te bebakenen. De onderzanding zal aantoonen, of deze wijze van bebakening voldoende is. Bovendien is de bebakening van andere vaarwaterovergangen tusschen Straatsburg en Mannheim in studie.

30. *Rijnverbetering tusschen Straatsburg en Bazel.*

Wat betreft de normalisatie, heeft de Commissie in de tweede zitting vastgesteld, dat de onderhandelingen betreffende de wijze van de technische en administratieve samenwerking der Oeverstaten (zie vorig verslag), tot resultaat hebben gehad, een vergelijk tusschen Frankrijk, Duitsland en Zwitserland, hetwelk 19 Mei 1930 van kracht is geworden. Zij heeft ervan kennis genomen, dat de uitvoeringswerkzaamheden weldra kunnen beginnen.

Wat betreft de stuw van Kembs, blijkt uit de verklaringen der Fransche Commissarissen, dat tegen einde November de volgende werken beëindigd waren: het landhoofd van den linker oever, de muren van den linker oever boven de stuw, de fundering van den eersten pijler, de 4e en 5e drempel, de 4e pijler, het landhoofd van den rechter oever en het onderste gedeelte van den 3en pijler (welke voorloopig moest worden gelijkgemaakt met het niveau van den drempel, om de scheepvaart in de openingen 3 en 4 mogelijk te maken) en de 5e overspanning van de dienstbrug, welke zich boven de stuw bevindt.

In gang waren: het monteeren van de waaiers van de opening No. 5 en van de eerste overspanning van de dienstbrug, welke zich beneden de stuw bevindt, de oeververdediging, de voorbereidende werkzaamheden voor de constructie van den eersten en den tweeden pijler.

Wat het kanaal betreft, waren de uitgravingen bijna beëindigd. Het betonreken was zeer ver gevorderd; aan de sluizen en aan de fabriek waren 250.000 M³. beton verwerkt. De betonbekledingen voor de dichting waren over 3,5 KM. uitgevoerd. De eerste funderingsring voor de turbines was geplaatst.

Juridische kwesties.

De Centrale Commissie voor de Rijnvaart heeft tijdens de eerste zitting van 1930 de studie voortgezet, welke zij had ondernomen, inzake de interpretatie en de toepassing van artikel 40 van de Overeenkomst van Mannheim in de Oeverstaten en in België, zoowel wat betreft de uitvoering der besluiten van de Rijnvaartrechtbanken als de wijze van de toezending van mededeelingen, betrekking hebbende op de Rijnvaartzaken. Evenwel, gezien enerzijds, dat om het onderzoek van deze kwesties te bespoedigen de medewerking van gespecialiseerde deskundigen noodig scheen en dat anderzijds de Fransche juridische autoriteit, die de aandacht der Centrale Commissie op deze kwesties getrokken had, intusschen verklaard had, dat de directe toezending van rogatoire commissies van Fransche Rijnvaartrechtbanken tegenwoordig door tusschenkomst van den Procureur van de Republiek te Straatsburg, en tot voldoening van deze autoriteit geschiedde, heeft de Centrale Commissie tijdens hare tweede zitting, besloten, om, voor het oogenblik het hierbovengenoemde onderzoek uit te stellen en niet eerder te hervatten, als zich tenminste geen nieuw feit voor zou doen, dan tijdens de tweede lezing der nieuwe Rijnvaart-Akte.

Beroepen voor de Centrale Commissie gebracht.

Bij de Centrale Commissie zijn in 1930, in hare hoedanigheid van rechtbank van tweeden en laatsten aanleg in zaken, uitgesproken door de Rijnvaartrechtbanken, 10 beroepen in burgerlijke zaken en 4 in strafzaken aanhangig gemaakt. In 1929 waren 4 beroepen in burgerlijke zaken en 5 in strafzaken voor haar gebracht. Het jaarlijksche gemiddelde der beroepen voor de Commissie gebracht van 1926 tot 1930 bedraagt 14.

INHOUD.

Blz.

Mededeelingen van de Centrale Commissie voor de Rijnvaart II (Slot)	566
DE BROODPRIJZEN door <i>Dr. R. van Genechten</i>	567
Internationaal Instituut voor hypothecair landbouwcrediet door <i>Dr. J. J. L. van Rijn</i>	569
Het jaarverslag van De Nederlandsche Bank	571
De Rijksmiddelen	573

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:

De economische en financiële toestand van Duitsland	575
---	-----

AANTEEKENINGEN:

De wereldproductie, -in en -uitvoer van suiker ...	577
De wereldproductie en werelduitvoer van automobielen in 1930.....	578
Ontvangen boeken	579

MAANDIJFERS:

Productie der Steenkolen-, Bruinkolen- en Zoutmijnen	579
Overzicht der Rijksmiddelen	580

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN..... 580—588

Geldkoersen.	Bankstaten.	Verkeerswezen.
Wisselkoersen.	Goederenhandel.	

Rechtsgebied der Rijnvaartrechtbanken.

De Centrale Commissie heeft besloten een speciale brochure te publiceeren, bevattende de juiste opgave van de grenzen van het rechtsgebied der Rijnvaartrechtbanken. Deze publicatie zal bijgehouden en indien noodig, herdrukt worden.

Economische kwesties.

Rapport Hines.

(Zie hierboven: Betrekkingen met andere internationale lichamen).

Boordvoorraad.

De kwestie van den boordvoorraad, vermeld in het verslag van het vorige jaar, heeft in de eerste zitting het onderwerp uitgemaakt van een grondige discussie, welke tot resultaat heeft gehad, dat de Commissie vastgesteld heeft, dat meningsverschillen tusschen het meerendeel der Delegaties en de Duitse Delegatie te dezen opzichte bestonden. Evenwel heeft de Duitse Delegatie verklaard, bereid te zijn de noodige instructies te geven, opdat scheepsbehoeften vrij van douanerechten worden toegelaten:

a) op sleepbooten, welke Duitsland doorvaren, zonder dat aan haar sleeptreinen of aan de ladingen van haar sleepschepen veranderingen worden aangebracht en op goedereuvrachtbooten, welke Duitsland doorvaren, zonder dat aan hun ladingen veranderingen worden aangebracht;

b) op alle vaartuigen, welke niet onder a) vallen, in voldoende en ruim berekende hoeveelheden voor een normale en werkelijke vaart van 48 uur.

De Commissie heeft zich voorloopig bevredigd verklaard, deze verklaringen te ontvangen, zich geheel en al de rechtskwestie voorbehoudende.

De instructies van de Duitse Regeering zijn 1 Juli 1931 in werking getreden.

Privaat- en sociaalrecht.

(Zie hierboven: Betrekkingen met andere internationale lichamen).

Klachten.

Het onderzoek van de klacht, betrekking hebbende op de sociale kwesties (ziekteverzekeringen, ongevallen, enz.) vermeld in het vorige verslag, werd uitgesteld in afwachting van het verloop der werkzaamheden van het hierboven vermelde gemengde Comité. De klacht betreffende den boordvoorraad heeft aanleiding gegeven tot een besluit in 1930 (zie hierboven: Economische kwesties).

Tijdens het afgelopen jaar is slechts één nieuwe klacht bij de Commissie aanhangig gemaakt, welke bovendien misschien slechts als een eenvoudige mededeeling van feiten op te vatten is.

Deze mededeeling had betrekking op het z.g. „Auslobungsverfahren“, dat op een gegeven oogenblik door de Duitse Spoorwegen aangenomen was en het verkeer tusschen de haven van Kehl en de grensstations gelegen ten Oosten van Bazel betrof.

Interne kwesties.

Het budget voor 1930 is vastgesteld op Fr. Frs. 875.000. De Centrale Commissie heeft besloten den verkoopprijs van het jaarverslag van Zw. Frs. 8 tot Fr. Frs. 25 te verlagen om den omzet te bevorderen.

Diversen.

De Commissie heeft in April 1930 de werken van de stuw van Kembs bezocht.

De Commissie heeft deelgenomen aan de Tentoonstelling voor den Volkenbond en de Vrede, welke in Den Haag heeft plaats gehad in Februari 1930 en besloten aan het uitvoerend Comité van deze tentoonstelling grafieken en fotografieën, bestemd om een permanente collectie te vormen, te doen toekomen. Verder was de Commissie uitgenoodigd om zich te doen vertegenwoordigen op de jaarvergadering van den „Verein für die Schifffahrt auf dem Oberrhein“, te Bazel.

Bijlage bij het Verslag over de werkzaamheden van de Centrale Commissie voor de Rijnvaart gedurende het jaar 1931.

Volgens de overeenkomst betreffende de teboekstelling van binnenschepen enz. verbinden de Staten zich registers aan te leggen voor de teboekstelling van binnenschepen (artikel 1); de voorwaarden van teboekstelling worden in beginsel vastgesteld door de nationale wetgevingen, terwijl ieder land zich verbindt de noodige maatregelen te nemen, opdat een schip niet gelijktijdig in twee van zijn bureau's teboekgesteld kan worden (artikel 3); de teboekstelling is verplichtend; als het schip aan de voorwaarden van inschrijving van twee of meer contracteerende Staten voldoet, heeft de eigenaar, in beginsel, de keuze van het land, waar het schip teboekgesteld zal worden; deze keuze is echter beperkt door het recht van elk contracteerend land om van zijn onderdanen de teboekstelling op zijn registers te verlangen van schepen, waarvan zij voor meer dan de helft eigenaar zijn.

1o. als deze onderdanen tevens zijn ingezetenen, of in geval van vennootschappen, indien haar zetel op zijn grondgebied gevestigd is;

2o. als — en dit alleen in het geval van lichamelijke personen — de schepen uitsluitend worden gebruikt voor de scheepvaart in de wateren van genoemden Staat (art. 4).

De inschrijvingen, gedaan op het teboekstellingsregister, moeten op een certificaat van teboekstelling worden weergegeven, een certificaat, hetwelk aan boord moet zijn.

De overeenkomst bepaalt eveneens het volgende (art. 14):

(1) „Elk teboekgesteld schip moet langs beide zijden of op het achterschip aangeven:

1o. den naam of de kernspreuk en, als meerdere schepen met denzelfden naam of dezelfde kernspreuk toebehooren aan eenzelfde eigenaar, een onderscheidingsnummer;

2o. het nummer van teboekstelling, genoemd in artikel 10, voorafgegaan in Latijnsch schrift, hetzij door het initiaal of de initialen van het bureau van teboekstelling, hetzij door den naam van genoemd bureau en gevolgd, wederom in Latijnsch schrift, van het initiaal of de initialen van den Staat, onder welken het bureau ressorteert.

(2). De in alinea (1) van dit artikel genoemde gegevens moeten aangebracht worden op een zichtbare en duidelijke wijze in lettertypen van minstens 15 cM. hoogte.

(3). Het is verboden deze namen, letters en nummers uit te wisschen, onherkenbaar te maken, te bedekken of te verbergen door wat dan ook en er anderen aan toe te voegen, welke de duidelijkheid van de bovengenoemde inscripties zou kunnen schaden.

Tenslotte bevat de overeenkomst bepalingen betreffende de autoriteiten, die bevoegd zijn voor de vervolging en de bestraffing der overtredingen, welke betrekking hebben op het niet teboekstellen, op de dubbele teboekstelling, op het aan boord zijn van het certificaat van teboekstelling, en op de inscripties, welke het vaartuig moet bevatten.

Volgens de overeenkomst betreffende de administratieve maatregelen tot vaststellen van het vlaggerecht, kan een binnenschip slechts recht hebben op één enkele nationale vlag (art. 1). Elk schip dat zijn recht op de nationale vlag wil bewijzen, moet ingeschreven zijn op een register, bestemd voor dit doel en gehouden door de bevoegde autoriteit van den Staat, welke het recht op de vlag verleent (art. 3). Het recht tot het voeren van een vlag wordt door een document bewezen, hetwelk het schip kan identificeren (art. 6). De overeenkomst bevat voor het overige, de noodige regels om de dubbele inschrijving te voorkomen (art. 2, 4 en 5). Deze regels zijn dezelfde als die, betreffende de teboekstelling.

De overeenkomst betreffende de aanvaring in de binnenvaart richt zich vrijwel naar de overeenkomst van Brussel van 23 September 1910, betreffende de aanvaring op zee.

Wanneer de aanvaring is toe te schrijven aan toeval, wordt de schade gedragen door hen aan wie ze is overkomen (art. 2).

Als het beschadigde schip, waarop zich personen of goederen bevinden, welke schade hebben geleden, door eigen fout heeft bijgedragen tot de aanvaring, is de aansprakelijkheid van ieder der schepen evenredig aan het gewicht der wederzijds begane fouten, zonder aansprakelijkheid ten aanzien van derden, behalve wat betreft lijfschade (art. 5).

Op een belangrijk punt, ten opzichte waarvan de tekst van de overeenkomst van Brussel aanleiding gegeven heeft tot verschillende interpretaties, brengt de overeenkomst voor de binnenvaart een nadere aanduiding: ale de aanvaring veroorzaakt is door de schuld van twee of meer schepen, zijn deze schepen hoofdelijk aansprakelijk voor de schaden toegebracht aan het onschuldige schip en aan personen of zaken, welke zich aan boord van dat schip bevonden (art. 4).

DE BROODPRIJZEN.

Als No. 2 van den jaargang 1931 van de „Verslagen en mededeelingen van de afdeling handel en nijverheid van het Departement van Arbeid, Handel en Nijverheid“ is verschenen het rapport door de Heeren *Prof. Dr. Nico J. Polak en Prof. H. A. Kaag* aan den Minister over de broodprijzen uitgebracht. Dit rapport is een zorgvuldig stuk werk, dat vooral op dit oogenblik, nu het probleem van de broodprijzen en de aanpassing daarvan aan den prijs der grondstoffen wel zeer actueel is geworden en daarenboven in verband met de uitvoering der tarwewet, op zijn tijd komt en waardevolle gegevens bevat. De rapporteerende hoogleraren hebben met de medewerking van den Heer *A. W. J. Renaud*, op zeer concientieuse wijze de factoren, die inzicht kunnen geven in de vraag of de broodprijzen zich voldoende hebben aangepast, onderzocht. Zij vangen het rapport aan met een critiek op een verkeerde wijze van vergelijking tusschen brood- en tarweprijzen, n.l. de rechtstreeksche vergelijking van beide indexcijfers. Dat deze ontoelaatbaar is, is duidelijk. Persoonlijk heb ik deze vergelijking ook nooit weten te maken, maar het is zeker wenschelijk, dat de fouten van een dergelijke oppervlakkige behandeling worden vastgesteld. Het verdere rapport vervalt in verband met de tweeledigheid van de bewerking, die de tarwe ondergaat: 1o. van tarwe tot bloem en 2o. van bloem tot brood, in 2 deelen. In het eerste deel wordt onderzocht of de bloemprijzen zich voldoende aan de tarweprijzen hebben aangepast, waarbij de rapporteurs tot de conclusie komen, dat dit inderdaad het geval is, al zal de aanpassing in een voortdurend dalende markt licht eenige maanden worden vertraagd. De beantwoording van deze vraag hebben rapporteurs zich niet gemakkelijk gemaakt, omdat zij, terecht, met de verschillende tarwe-soorten, die worden ingevoerd, rekening hebben gehouden, benevens met den invloed, dien verandering in de prijsverhouding tusschen deze soorten op de samenstelling van het mengsel uitoefent. Zeer interessant, in verband met de uitvoering van de tarwewet, die de invoer van buitenlandsch meel zeer bemoeilijkt, is de opmerking der rapporteurs, dat moet worden aangenomen „dat in het algemeen de import (van Noord-Amerikaansche bloem) een prijs-reguleerenden invloed op den bloemprijs kan uitoefenen“. Vervalt deze bloemimport, dan is een verhooging van de marge tusschen tarwe- en bloemprijzen te verwachten. Dit blijkt uit het in het rapport vermelde feit, dat, nu de Amerikaansche bloem niet concurrerend is ten opzichte van de, met behulp van goedkope Russische tarwe bereide, binnenlandsche bloem, de verhoogde marge tusschen bloem- en graanprijzen onaangetaast blijft. Wel zeer mag er worden toegezien, dat, nu de tarwewet de binnenlandsche maalterijen vrijwel een monopoliepositie geeft, zij van den maatregel, die de boeren heet ten goede te moeten komen, niet de grootste winst hebben. De sterke daling van de tarweprijzen in de laatste jaren blijkt niet geleid te hebben tot verhooging van den norm van de marge tusschen tarwe- en bloemprijzen. Dit is alles wat rapporteurs in dezen concludeeren.

Zij onderzoeken niet of die marge niet al sinds jaren te hoog is, maar zij hebben hunne taak opgevat in den beperkten zin, in overeenstemming trouwens met de opdracht, dat zij alleen de prijsdaling der laatste paar jaren onderzoeken.

Dezelfde gedachtengang heeft hen ook geleid bij het onderzoeken van het tweede punt: de verhouding tusschen tarwebloem en brood. Zij berekenen hier den prijs van de grondstoffen voor zoover men die kan nagaan, bloem, gist, zout, in centen per brood van 8 H.G., vergelijken daarmede de broodprijzen in 11 gemeenten en gaan dan na of het verschil tusschen broodprijs en prijs van de grondstoffen gewijzigd is. Dit verschil bevat dus allerlei kosten, als olie, brandstoffen, bakloon, verkooploer, beheer en administratie, afschrijving, risico en winst, die in de verschillende bedrijven en in de verschillende steden zeer uiteenloopen en waarvan rapporteurs terecht meenen, dat geen algemeen schema is vast te stellen. Rapporteurs zijn nu van meening, dat men, door vast te stellen of deze verschillen al dan niet zijn toegenomen, kan nagaan of de aanpassing van de broodprijzen aan den prijs van de grondstoffen al dan niet voldoende is geweest. Volgens hen toch zijn er geen redenen te noemen, waarom deze verschillen zouden veranderen behalve dan dat de prijs van vet- en brandstoffen gedaald is met een bedrag, dat berekend kan worden op 1/10 cent per brood en dat, waar de gewoonte bestaat 10 pCt. korting te geven, dit op een lagere prijs ook een lager bedrag uitmaakt, gelijk aan het 10e deel van het bedrag, waarmede de prijs verlaagd is. Waartegenover echter staat een vermeerdering van 2/10 cent per brood tengevolge van kosten van sociale verzekering. Raadpleegt men dan de tabellen, dan blijkt het verschil tusschen broodprijzen en prijzen der grondstoffen te hebben bedragen in centen:

Gemeenten	Januari 1927	December 1930	December 1930, rekening houdende met de door rapporteurs vermelde oorzaken van verandering in de verschillen.
Rotterdam	12.5	11.5	12
Groningen	12.5	11.5	12
Haarlem	11	11	11.4
Den Haag	14.3	13.5	14
Arnhem	10.5	11.5	11.8
Maastricht	8.5	9.5	9.8
Eindhoven	10.5	11.5	11.8
Leeuwarden	11.5	11.8	12.2
Amsterdam	8.1	9.5	9.7
Enschede	6	8.5	8.6
Utrecht	11.5	13.3	13.5

De rapporteurs besluiten hieruit dat, afgezien van Utrecht, (wanneer men er rekening mede houdt dat in Enschedé en Amsterdam in 1927 de broodprijzen bijzonder laag waren door broodoorlogen) de aanpassing van de broodprijzen aan de prijzen der grondstoffen vrij goed is geweest. Hoezeer ik met hunne wijze van behandeling van het probleem ook ingenomen ben, toch meen ik dat de conclusie, die de rapporteurs daaraan verbinden, niet heelemaal gerechtvaardigd is en wel op grond van de volgende overwegingen:

10. afgezien van Rotterdam, Groningen en den Haag, waar het verschil verminderd is, is tenslotte het verschil in Haarlem vermeerderd met 0.4; in Arnhem met 1.3; Maastricht met 1.3; Eindhoven met 1.3; Leeuwarden met 0.7; Amsterdam met 1.6; Enschedé met 2.6 en Utrecht met 2 cent per brood. Dit beteekent voor deze plaatsen, wanneer wij uitgaan van de stelling van rapporteurs, dat de verschillen gelijk moesten blijven (behalve dan voor wat betreft de door hen opgegeven oorzaken) dat het brood van 3 pCt. (Haarlem) tot 10 pCt. (Utrecht) te duur is, ook wanneer wij Amsterdam en Enschedé wegens den broodoorlog in 1927 buiten beschouwing laten;

20. moet men zich afvragen in hoever de daling in de genoemde 11 gemeenten representatief is of

wel of zij misschien ook sterker is dan in de andere gemeenten van Nederland. Men kan het de rapporteurs natuurlijk niet euvel duiden, dat zij hun manier van berekenen niet hebben toegepast voor alle plaatsen in Nederland, maar, met verwijzing naar de door mij gegeven grafiek in E.-S. B. van 27 Mei, (pag. 485) kan worden vastgesteld, dat voor verscheidene gemeenten de prijsdaling niet even groot is, zoodat het de aandacht van de plaatselijke belanghebbenden verdient, na te gaan, waaraan dat ligt;

30. en dit is het eenige bezwaar, dat ik tegen de wijze van berekening van rapporteurs zelf inbreng: in de verschillen tusschen broodprijzen en kosten der grondstoffen die zij berekenen, is natuurlijk ook begrepen de zuivere winst. Wanneer men nu uitgaat, zooals zij, van de gedachte, dat een voldoende aanpassing heeft plaats gevonden van de prijzen aan de kosten, wanneer het absolute bedrag van dit verschil gelijk blijft, dan gaat men uit van de stelling, dat het bedrag van de zuivere winst, die per brood wordt gemaakt, gelijk moet blijven. Dit beteekent echter, dat het winstpercentage, dat in elk brood begrepen is, bij dalende broodprijzen snel stijgt. Neemt men aan, dat dit percentage in den prijs van elk brood begrepen, in Januari 1927 bijv. 5 pCt. bedraagt, dan zou, zelfs bij gelijkgebleven verschil, het winstpercentage per brood gestegen zijn in Rotterdam tot 6.66; in Groningen tot 6.66; in Haarlem tot 6.4; in den Haag tot 6.95; in Arnhem tot 6.1; in Maastricht tot 6.2; in Eindhoven tot 6.1; in Leeuwarden tot 6.3; in Amsterdam tot 6; in Enschedé tot 5.76 en in Utrecht tot 5.2. Let wel, dat deze stijging van het percentage zou hebben plaats gevonden, wanneer het verschil gelijk was gebleven, terwijl in werkelijkheid, zooals wij gezien hebben, dit verschil daarenboven ook nog dikwijls veranderd is.

Wanneer wij aannemen, dat, afgezien van de door rapporteurs zelf vermelde oorzaken van veranderingen in de verschillen, de verschillen tusschen broodprijzen en grondstoffen gelijk moesten blijven, behalve dat het winstpercentage per brood gelijk moest blijven, en wij nemen een winst van 5 pCt. per brood aan, dan zou de broodprijs in de verschillende gemeenten moeten zijn, zooals in de eerste kolom van onderstaand staatje is opgegeven. Daarnaast vermeld ik de werkelijke prijzen en in de derde kolom het percentage, waarmede de berekende prijs blijft onder den werkelijken prijs.

Gemeenten	Prijs die zou moeten volgens de berekening	Werkelijke prijs	Percentage waarmede de berekende prijs blijft onder den werkelijken
Rotterdam	18.2	18	— 1 pCt.
Groningen	18.2	18	— 1 „
Haarlem	16.8	17.5	4 „
Den Haag	20	20	0 „
Arnhem	16.5	18	8.3 „
Maastricht	14.5	16	9.3 „
Eindhoven	16.5	18	8.3 „
Leeuwarden	17.4	18.3	4.9 „
Utrecht	17.7	19.8	10.6 „

Wanneer men de methode van berekening van de rapporteurs aanvaardt, dan stelt men zich op het standpunt, dat bij dalende prijzen, het winstpercentage, dat de bewerker en detaillist op het product leggen, mogen stijgen. Dit lijkt mij onjuist. Tegen mijn redeneering kan men inbrengen, dat, wanneer het absolute bedrag aan winst per brood gelijk blijft, de belooning van het in de bakkerij geïnvesteerde kapitaal dezelfde blijft en er dus van onmatige winsten geen sprake is, buiten de door de rapporteurs vermelde gevallen. Maar zelfs wanneer wij aannemen, dat, doordat het brood een weinig elastische vraag heeft, de broodconsumptie bij dalende broodprijzen niet zou zijn toegenomen en wanneer daarenboven de broodbakkerijen in geen deele profiteeren van de lage geldrente, enz., dan sluit in elk geval het standpunt van de rapporteurs in, dat de winsten van een

beschut bedrijf als een broodbakkerij even hoog moeten blijven in dezen tijd als in de tijden van hoogconjunctuur, terwijl zij overal elders gedaald zijn. Dit moet echter leiden tot het verkeerde resultaat, dat de prijzen van het beschutte bedrijf de algemeene prijsbeweging niet volgen, dat dus de arbeider in het niet beschutte bedrijf een steeds hooger winstpercentage in de consumptiegoederen, die hij van de binnenlandse markt betreft moet vergoeden. Ik kan dit standpunt niet deelen. Ik begrijp natuurlijk, dat rapporteurs hierbij niet tot een bepaalde conclusie konden komen, omdat zij in hun strenger betoog zich niet de vrijheid konden veroorlooven, die ik hier neem door uit te gaan van een niet gecontroleerd winstpercentage van 5 pCt. van den verkoopprijs. Maar het komt mij voor, dat in het rapport op de stijging van het winstpercentage de aandacht had mogen worden gevestigd.

40. is het wenschelijk er nog eens uitdrukkelijk op te wijzen, dat in het rapport uitsluitend besproken wordt of de prijsdaling van de laatste maanden zich voldoende in den prijs der producten heeft doen gevoelen. In geen deele wordt door de uitkomsten van dit rapport de vraag geprejudicieerd, die in de laatste maanden in dit tijdschrift herhaaldelijk aan de orde was: of niet in het algemeen na den oorlog de goederenprijzen van de beschutte bedrijven te hoog zijn gebleven.

In verband met deze vraag is het van belang te wijzen op het ingezonden stuk van den Heer J. Smid in de Nieuwe Rotterdamse Courant (ochtendblad van 19 Juni), waarin hij erop wijst, dat in 1913 de tarwe p.m. 9 cent en het waterbrood te Den Haag 14½ cent per KG. kostte. Verschil 5½ cent. Daarentegen kost tarwe nu 6 cent en het brood 23½; verschil 17½ cent. In deze tegenstelling ligt het probleem van de te hooge winsten in de beschutte bedrijven in het bijzonder besloten. Rapporteurs hadden in hun stuk niet hierover verslag uit te brengen, maar het leek mij wenschelijk nog eens uitdrukkelijk op het verschil en het verband tusschen beide kwesties te wijzen.

VAN GENECHTEN.

INTERNATIONAAL INSTITUUT VOOR HYPOTHECAIR LANDBOUWCREDIET.

In de Economisch-Statistische Berichten van 11 Maart heb ik een overzicht gegeven van de voorgeschiedenis der stichting van een instituut om op internationalen grondslag, credieten te verleen ten behoeve van den landbouw in kapitaalarme landen. Sedertdien is de oplossing van het vraagstuk een groot stap verder gekomen, doordat de Raad van den Volkenbond op 21 Mei jl. eene conventie heeft goedgekeurd, waarbij de deelnemende Regeeringen zich verbinden tot het stichten van de „Société Internationale de Crédit Hypothécaire Agricole” en gezamenlijk deel te nemen in een speciaal reservefonds tot een totaal bedrag van Zw. Frs. 25 miljoen. De conventie werd tot nu toe (1 Juni) geteekend door de vertegenwoordigers van 16 staten en men hoopt en verwacht, dat Engeland, Nederland en de Scandinavische landen, vóór 30 September, den uitersten termijn, die in de conventie is vastgelegd, alsnog zullen toetreden. Zekerheid bestaat hieromtrent nog niet, te minder, aangezien enkele landen zooals Duitschland en Nederland definitieve deelname en ratificatie afhankelijk hebben gesteld van de deelname van andere landen. Buiten dien moet eene deelname van Frs. 25 miljoen in de speciale reserve verzekerd zijn, alvorens de conventie in werking kan treden. Mocht zulks niet vóór 31 December 1931 het geval zijn, dan zal eene nieuwe conferentie moeten beslissen over nieuwe voorwaarden, waarop de conventie in werking kan treden. Op grond van één en ander zal de nieuwe credietinstelling dus niet hare werkzaamheden vóór 1 Januari a.s. kunnen beginnen, vooral omdat niets vaststaat, vóórdat de landen, die geteekend hebben, de conventie ook hebben geratificeerd.

Op grond van het groote belang, dat een aantal landen aan de totstandkoming der nieuwe instelling hebben, zullen krachtige pogingen om teekening en ratificatie te bevorderen, niet ontbreken en mag men dus met reden een goed eindresultaat tegemoet zien.

De considerans, waarmede de conventie begint, geeft het doel, dat men zich voorstelt te bereiken, weer in de volgende woorden:

„Les gouvernements de . . . . . désireux de prêter leur aide à l'agriculture par le moyen d'une organisation internationale de crédit hypothécaire agricole;
„Considérant qu'une telle organisation constituerait un instrument précieux de coopération internationale dans le cadre de l'oeuvre économique de la Société des Nations;
„Résolus à favoriser la création d'une Société internationale de Crédit hypothécaire agricole ayant pour objet d'alléger les charges financières, qui grèvent la production agricole dans divers pays, de diminuer les frais d'exploitation, qui absorbent actuellement une trop grande part des profits et d'augmenter le pouvoir d'achat des agriculteurs;

„Décidés à donner à cette Société internationale toute l'assistance, qui est en leur pouvoir pour qu'elle remplisse avec succès sa mission sont convenus, etc. . . . .”

Uit deze considerans blijkt, dat men het welzijn en de koopkracht van de landbouwers wil bevorderen, zonder echter vermeerdering der productie te beoogen. Dit laatste wordt vooral op den voorgrond gebracht door het rapport, waarmede de studiecommissie voor de Europeesche Unie de conventie bij den Volkenbond heeft aanbevolen en waarin gezegd wordt, dat het nieuwe Instituut de grootste zorg moet in acht nemen om de kritiek te vermijden, eene onberaden vermeerdering van de landbouwproductie te hebben begunstigd.

Het zal zeker geen gemakkelijke taak van het bestuur der nieuwe instelling zijn, te voorkomen, dat het door haar geleende geld aan eene vermeerdering der productie ten goede komt. De Société internationale de Crédit hypothécaire agricole zal te Genève worden gevestigd. Aanvankelijk is sprake geweest van Parijs en Genève, maar nadat de Heer Briand verklaard had, de vestiging te Genève te willen begunstigen, is zonder meer aan Genève de voorkeur gegeven.

Het Instituut krijgt den vorm van eene naamlooze vennootschap, met een kapitaal van 250 miljoen Zwitsersche goudfranken, verdeeld in aandelen van 2500 Franken. Naast het aandeelenkapitaal komt vanaf den beginne eene speciale reserve A, groot 25 miljoen Franken, te storten door de Regeeringen, die aan de conventie deelnemen. Het aandeel van iedere Regeering in deze speciale reserve staat in verhouding tot het aantal contributie-eenheden, dat de Regeering aan den Volkenbond betaalt.

Zoo noodig mag eene Regeering haar aandeel in de speciale reserve verhoogen, teneinde de vereischte 25 miljoen Zwitsersche Franken vol te maken.

Het Instituut zal steeds bij de Bank voor Internationale Betalingen te Bazel of bij andere banken van eersten rang, in dépôt beschikbaar moeten houden een bedrag gelijk aan de voorschotten door de Regeeringen voor de Speciale Reserve verstrekt, voor zooverre deze nog niet zijn afgelost. Het Instituut zal echter over dit bedrag geheel of gedeeltelijk kunnen beschikken, indien zulks voor het nakomen zijner verplichtingen noodig mocht zijn, op voorwaarde echter, dat het aldus opgenomen bedrag zoo spoedig mogelijk zal worden teruggestort en dat geenerlei winstverdeling zal kunnen plaats vinden, alvorens die terugstorting heeft plaats gehad. De rente, die deze speciale reserve A zal opbrengen, komt ten goede aan de Regeeringen, die tot de vorming ervan hebben bijgedragen, zonder dat zij op eenige andere rentevergoeding kunnen aanspraak maken. Alleen zullen zij een klein gedeelte der winst als bonus ontvangen, zooals hierna zal blijken.

De speciale reserve zal worden afgelost door middel van een vastgesteld aandeel van de winst van het Instituut, met dien verstande, dat daarmede eene

nieuwe speciale reserve B. wordt gevormd gelijk aan de oorspronkelijke. Naast het aandeelenkapitaal staat dus steeds eene speciale reserve van 25 miljoen goud-Franken als meerdere zekerheid voor de houders der obligaties, die uitgegeven zullen worden. Uit de winsten zullen buitendien de gebruikelijke reserves worden opgebouwd, nl. eerst 5 pCt. der winst voor de wettelijke reserve tot een maximum van 10 pCt. van het uitgegeven aandeelenkapitaal. Nadat alsdan 6 pCt. (cumulatief) aan de aandeelhouders zal zijn uitgekeerd, zal de rest der winst voor 75 pCt. ten goede komen aan de Regeeringen, nl. 70 pCt. voor aflossing der speciale reserve A. en 5 pCt. als bonus en verder voor 25 pCt. beschikbaar zijn voor een supplementair niet cumulatief dividend van ten hoogste 6 pCt. (voor reserves voor speciale doeleinden) voor overschrijving op nieuwe rekening. Van het kapitaal zal als eerste tranche 25 miljoen Franken worden uitgegeven en deze eerste aandelen zullen als aandelen A. worden aangeduid en de overige aandelen als aandelen B.

De aandelen A. zijn op naam, terwijl de aandelen B. op naam of aan toonder kunnen zijn. Op de algemeene vergaderingen hebben de houders der aandelen A. één stem per aandeel, de houders van aandelen B. één stem per 15 aandelen. Buitendien hebben de houders van aandelen A. het recht van voorkeur bij uitgifte der eerste tranche van de aandelen B. Voor de uitgifte van verdere tranches van aandelen B. hebben de houders van aandelen A. en B. gelijke rechten van voorkeur.

Houders van aandelen A. en B. hebben gelijke rechten bij de verdeling van de winst en bij iedere andere verdeling van de activa van het Instituut. Overschrijving van aandelen A. is alleen mogelijk met toestemming van den Raad van Beheer. Deze verdeling in aandelen A. en B. is geschied, in verband met het doel om de aandelen A. zooveel als mogelijk te plaatsen in handen van grond- of landbouwcrediet-instituten in de landen, die aan de conventie deelnemen en deze instituten groot recht van medespreken te geven. Dit heeft vooral beteekenis, omdat de deelnemende staten recht hebben op uitgifte in hun land van een gedeelte der aandelen A., in verhouding tot het aandeel, dat zij hebben genomen in de speciale reserve A. Daarbij is dan tevens bepaald, dat de grond- en landbouwcredietinstellingen recht van voorkeur bij de inschrijvingen op die aandelen A. zullen genieten.

Het nieuwe Instituut is trouwens geheel gebaseerd op de medewerking van die plaatselijke grond- en landbouwcredietinstellingen der verschillende landen, want het zal niet in direct contact mogen treden met de geldbehoevende landbouwers, maar zulks alleen kunnen doen door tusschenkomst van die nationale instellingen. Dit vereenvoudigt in hooge mate de werking van het Instituut; dat trouwens onmogelijk in staat zoude zijn alle transacties met landbouwers zelf tot stand te brengen en de waarde der onderpanden te beoordeelen. Waar men van de deelnemende landen een offer vraagt in den vorm van voorschotten ten behoeve van de speciale reserve A. ligt het voor de hand, dat men de mogelijkheid overwogen heeft om den Regeeringen medezeggenschap in het beheer van het Instituut te geven. Daardoor zoude echter gevaar bestaan, dat de politiek eene rol ging spelen in de gestie van het Instituut, hetgeen men in ieder geval wenschte te vermijden. Men heeft daarop een oplossing gevonden, doordat men den Volkenbondsraad, als vertegenwoordiger van alle Regeeringen, het recht heeft toegekend om den Voorzitter en den Ondervoorzitter van den Raad van Beheer te benoemen. Deze Raad van Beheer zal uit ten hoogste 18 leden bestaan, waarvan er twee, zooals reeds gezegd, zullen worden aangewezen door den Volkenbondsraad, één door de Bank voor Internationale Betalingen te Bazel en één door het Internationaal

Landbouw Instituut te Rome. Dit laatste zal vooral het landbouwelement in den Raad van Beheer vertegenwoordigen. Verder zullen 9 leden benoemd worden door de algemeene vergadering van aandeelhouders. De aldus benoemde 13 leden zullen nog hoogstens 5 leden kunnen benoemen, vooral met het oog op de internationale belangen van het Instituut en om de deelname van de voornaamste geldmarkten te begunstigen bij het plaatsen der obligaties.

Het ligt voor de hand, dat de gelden, noodig voor het verlenen van credieten, verkregen moeten worden door uitgifte van obligaties en volgens de statuten mag het Instituut een bedrag aan obligaties uitgeven niet grooter dan het totaal bedrag van aandeelenkapitaal en speciale reserve. Daar voorloopig 25 miljoen Goud-Franken aan aandelen zullen worden uitgegeven en de speciale reserve een gelijk bedrag vertegenwoordigt, zal dus in den aanvang nominaal 500 miljoen Goud-Franken, aan obligaties kunnen worden uitgegeven. De obligaties kunnen op naam of aan toonder zijn.

De normale waarde der door het Instituut uit te geven obligaties zal niet grooter mogen zijn dan de waarde van de obligaties, die het zelf van de nationale landbouw hypotheekbank ontvangen heeft als onderpand voor de aan deze te verlenen credieten. De obligaties der nationale instellingen moeten gedekt zijn door eersterangs hypotheeken.

Daar niet overal de wetten en bepalingen, die de hypotheeken betreffen gelijke waarde hebben en dus het risico verschilt, ligt het voor de hand, dat ook de rente door de verschillende credietbehoevende landen te betalen verschillen kan.

Daarmede in verband is buitendien door de statuten voorzien, dat het Instituut eventueel eene supplementaire garantie van den Staat kan verlangen. Daarbij doet zich dan vanzelf de vraag voor of eene bepaalde uitgifte van de obligaties van het Instituut zullen gedekt worden door de obligaties van de nationale instellingen van een bepaald land of van eene bepaalde groep van landen, waarmede dan ook de rente der obligaties door het Instituut uit te geven, verband zal kunnen houden.

Ik zal hier niet verder in bijzonderheden treden over de verschillende artikelen van de conventie en de statuten, alleen zij vermeld, dat de obligaties van het Instituut door inkoop of uitloten zullen worden afgelost, terwijl de nationale instellingen gehouden zullen zijn, de ontvangen gelden voor zooverre zij op langen termijn zijn geleend terug te betalen in jaarlijksche termijnen binnen een maximum van dertig jaren.

Leeningen op gemiddelden termijn verstrekt zullen terugbetaald moeten worden met of zonder jaarlijksche aflossingen. Het Instituut zal geen geld leenen op korten termijn en het is dus aan anderen overgelaten te voorzien in de credietbehoefte op korten termijn. Er zijn reeds besprekingen gaande voor het stichten eener internationale organisatie voor dit doel.

Belangrijke bepalingen der conventie zijn die, waarbij vrijstelling van zekere belastingen door de contracterende staten zal worden verleend. Deze vrijstellingen betreffende alle belastingen op kapitaal, inkomsten of voordeelen van het Instituut en alle belastingen voor houders van aandelen en obligaties voor zoover deze houders niet gevestigd zijn in het land, dat de belastingen heft. Verder vrijstelling van alle zegelrechten voor transacties betreffende het verstreken van credieten door het Instituut aan de nationale instellingen, of van deze aan de boeren en voor alles wat noodig is om hypotheeken te vestigen of te behouden die als onderpand voor bedoelde leeningen dienen. Tenslotte vrijstelling van belasting op interest en kapitaal, die door de boeren aan de nationale instellingen worden betaald of teruggegeven. Deze fiscale voordeelen, als zij overal worden verleend, zullen er belangrijk toe bijdragen om de kosten voor

de geldbehoevende boeren laag te houden. Er zij echter opgemerkt, dat de Regeeringen tot deze vrijstellingen niet ingevolge de conventie zijn verplicht, maar bij afzonderlijk document moeten verklaren of zij deze vrijstellingen geheel of gedeeltelijk willen verleenen.

Bij afzonderlijke charter heeft de Zwitsersche Regeering aan het Instituut dezelfde immuniteit verleend als destijds ook aan de Bank voor Internationale Betalingen te Bazel werd toegekend, waarbij dus het Instituut van Zwitsersche belasting vrijgesteld is, zowel kapitaal en inkomsten, als wat de uitgifte van aandeelen en obligaties betreft.

* * *

Teneinde alle vertraging in de organisatie van het Instituut te voorkomen, is in de conventie bepaald, dat de Volkenbondsraad een Organisatie Comité zal benoemen, dat de organisatie moet voorbereiden en tevens alle voorloopige maatregelen moet nemen om de eerste 25 miljoen Franken aandeelen te kunnen uitgeven, zoodra het Instituut in werking treedt. Verder zal dit Organisatie Comité de eerste leden van den Raad van Beheer benoemen, voor zoverre deze benoeming volgens de statuten later aan de algemeene vergadering van aandeelhouders toekomt. De aldus door het Organisatie Comité benoemde administrateurs zullen in functie blijven tot de algemeene vergadering van 1934, om alsdan te worden vervangen door de door deze vergadering te benoemen leden.

Het Organisatie Comité heeft tevens opdracht gekregen middelen te beramen om landen zooals Turkije, die geen lid van den Volkenbond zijn, aansluiting bij het Instituut mogelijk te maken. Deze opdracht is het gevolg van den wensch door Turkije, uitgesproken in de Mei-zitting van de Studiecommissie van de Europeesche Unie, maar de bedoeling is, eene algemeene formule voor niet-bondstaten te vinden.

Het Organisatie Comité, dat reeds 22 Mei benoemd werd en dat reeds eene constituerende bijeenkomst heeft gehouden, zal eene verantwoordelijke taak hebben, vooral als het voor de keuze komt van de door hem te benoemen leden van den Raad van Beheer.

Aangezien de Regeeringen tijd hebben tot 30 September om de conventie te teekenen, zal voor dien tijd alles slechts een voorloopig karakter dragen, terwijl het Instituut niet in werking kan treden, vóór dat een voldoende aantal landen de conventie hebben geratificeerd om een speciale reserve van 25 miljoen Zwitsersche Franken te garanderen.

Ik mag deze korte uiteenzetting niet besluiten, zonder mede te deelen, dat het algemeen wordt betreurd, dat onzen landgenoot, de Heer C. E. ter Meulen, die als voorzitter der voorbereidende commissie, zoo enorm veel bijgedragen heeft om door de samenstelling der statuten een gezonden grondslag aan het Instituut te verzekeren, gemeend heeft geen benoeming in het Organisatie Comité te kunnen aannemen.

Dr. J. J. L. VAN RIJN.

HET JAARVERSLAG VAN DE NEDERLANDSCHE BANK

De malaise.

De President van De Nederlandsche Bank opent zijne beschouwingen over het afgelopen boekjaar met enkele opmerkingen over de huidige economische depressie. Na daaromtrent het een en ander gezegd te hebben met betrekking tot de Vereenigde Staten, Engeland, Duitschland¹⁾ en Frankrijk, schrijft Mr. Vis-

¹⁾ Met genoegen lezen wij, dat de Bankpresident bij de bespreking van de Deutsche herstelbetalingen nog eens de aandacht vestigt op de verzwaaring, welke deze lasten hebben ondergaan als gevolg van de daling der prijzen: „De nieuwe regeling der herstelbetalingen die op 17 Mei 1930 in werking trad, bracht wel eenige verlichting van lasten, maar door het niet overnemen van de zogenaamde goudclause uit het plan-Daves, was deze verlichting veel min-

sering verder in zijn jaarverslag het volgende over den economischen toestand van Nederland:

Het spreekt vanzelf, dat een land als het onze, dat door zijn buitenlandschen handel, zijn belangen in overzeesche gebieden en zijn positie als financieel centrum zoozeer op het internationale verkeer is aangewezen, niet gespaard is gebleven voor de gevolgen der economische depressie. Geconstateerd kan echter worden, dat het economische leven van Nederland een groote mate van weerstandsvermogen aan den dag heeft gelegd, en dat de teruggang der conjunctuur zich er later en in het algemeen ook minder scherp dan elders heeft doen gevoelen.

De oorzaken hiervan zijn, behalve in het feit, dat het buiten den wereldoorlog is gebleven en dat ook van een inflatie van het ruilmiddel, zooals vele andere landen hebben doorgemaakt, ten onzent geen sprake is geweest, waarschijnlijk in hoofdzaak te zoeken in de economische structuur van het land. Nederland pleegt zijn inkomen uit een zeer gevarieerde reeks van bronnen te betrekken, terwijl het als kapitaalexporteerend land steeds kan rekenen op een vasten actiefpost van betekenis op zijn betalingsbalans. Bovendien verkeerde het bedrijfsleven ten onzent bij het intreden der depressie over het algemeen in gezonde conditie, mede doordat een aantal niet levensvatbare bedrijven onder den invloed van de vorige crisis, die een einde maakte aan de „boom“-periode 1919—1920, ten onder was gegaan. Ook het feit, dat Nederland tot dusver aan het beginsel van den vrijhandel is blijven vasthouden, heeft hier stellig een invloed ten goede uitgeoefend.

Aan deze gunstige factoren moet het te danken zijn, dat bij voorbeeld de werkloosheid ten onzent, al is haar omvang tengevolge van de depressie aanmerkelijk gestegen, toch in de verste verte niet de afmetingen heeft aangenomen die zij in verschillende andere landen heeft bereikt. Nauwkeurige gegevens omtrent het aantal werkloozen ontbreken hier te lande, doch als hoogste schatting kan een totaalcijfer van 200.000 worden aangenomen. Zelfs met dit cijfer, dat bovendien geldt voor een tijdstip waarop de seizoen-invloeden op de werkloosheid zich het krachtigst deden gelden, maakt Nederland, vergeleken met de meeste andere landen, een gunstig figuur.

Ook de cijfers van den buitenlandschen handel van ons land over het kalenderjaar 1930 geven blijk van het opmerkelijk weerstandsvermogen dat Nederland tot dusver tegenover de depressie aan den dag gelegd heeft. Wel daalde, vergeleken bij het vorige kalenderjaar, de waarde van onzen uitvoer van f 1.989,4 miljoen op f 1.718,9 miljoen en die van onzen invoer van f 2.752,3 miljoen op f 2.418,3 miljoen; doch deze verminderingen zijn relatief aanmerkelijk geringer dan die, welke de meeste andere landen te zien geven. Bovendien zijn zij uitsluitend toe te schrijven aan de prijsdaling, want het gewicht zoowel van den export als van den import is nog gestegen. Ondanks de depressie was Nederland dus in 1930 in staat zijn buitenlandschen handel in vollen omvang te handhaven en bovendien een quantitatief grooter invoer-overschot met een geringer bedrag (f 699,4 miljoen tegen f 762,9 miljoen in 1929) te betalen.

Een gunstig verschijnsel is tenslotte ook de betrekkelijk geringe stijging van het aantal faillissementen hier te lande. Het totaal voor 1930 was weliswaar iets hooger dan dat voor 1929; maar men moet tot 1921 teruggaan om even lage cijfers te vinden als die, welke de beide evengoemde jaren opleverden.

Met dat al zijn de indexcijfers der groothandelsprijzen gedurende de periode waarop dit verslag betrekking heeft, ook hier te lande zeer sterk gedaald. Een vergelijking van de Nederlandsche cijfers met die van een aantal andere landen wekt zelfs den indruk dat de daling zich ten onzent nog sneller heeft voltrokken dan elders. Hierbij moet echter worden in het oog gehouden, dat de gegevens voor de verschillende landen slechts gebrekkig vergelijkbaar zijn, en dat in de Nederlandsche cijfers de prijzen op de wereldmarkt in zeker opzicht waarschijnlijk zuiverder tot uitdrukking komen dan in die van sommige andere landen.

In het algemeen is de toon van betrekkelijk optimisme, die in deze woorden weerklinkt, gerechtvaardigd. Wij meenen echter ten aanzien van den in- en uitvoer te moeten wijzen op den weinig bevredigenden gang van zaken in 1931. De daling van de in- en uitvoerwaarde wordt in het verslag met betrekking tot 1930 terecht toegeschreven aan de algemeene prijsdaling.

der groot dan bij de aanvaardig van het „Nieuwe Plan“ mocht worden verwacht.” Vgl. over de onredelijkheid van deze omissie in het Nieuwe Plan ook ons artikel over de B.I.S. in E.-S. B. van 3 Juni jl.

Wij wijzen er echter op, dat de prijsdaling bij in- en uitvoer laatstelijk geenszins parallel loopt met de daling van het algemeen indexcijfer. Het volgende staatje moge dat duidelijk maken:

	Invoer				Uitvoer				Index Grooth. prijzen
	Oñbew. en halfFabr.		Fabrikaten		Grond- stoffen		Fabrikaten		
	Waarde p. ton	In- dex	Waarde p. ton	In- dex	Waarde p. ton	In- dex	Waarde p. ton	In- dex	
1929	f 45	100	f 223	100	f 30	100	f 316	100	100
1930	„ 38	84	„ 222	100	„ 25	83	„ 276	87	82
1931 ¹⁾	„ 34	76	„ 212	95	„ 20	67	„ 197	62	73

¹⁾ Eerste 5 maanden.

Uit bovenstaande cijfers blijkt, dat de invoer van onbewerkte en halffabrikaten eene prijsdaling vertoont heeft, die wel niet geheel parallel loopt met die van het algemeene indexcijfer, doch daarmede toch tamelijk wel overeenkomt. Daarentegen zijn de ingevoerde fabrikaten slechts weinig in prijs gedaald. Bij den uitvoer echter is er inzonderheid in 1931 over de geheele lijn eene veel grootere daling, dan met het verloop van het algemeen indexcijfer zou overeenkomen. De ruilvoet van Nederland tegenover het buitenland ontwikkelt zich dus laatstelijk ongunstig, vooral met betrekking tot de fabrikaten.

Over het geheel echter is ons land er in verhouding tot de Vereenigde Staten, Engeland en Duitschland niet al te slecht aan toe. Bedacht moet echter worden, dat naast de betreffende gunstige factoren, waarop ook in het verslag der N. B. wordt gewezen, althans voor 1931 en 1932 gerekend moet worden met den buitengewoon ongunstigen invloed, die een gevolg zal zijn van de gedaalde dividenden der Indische ondernemingen.

De B.I.S.

Over de B.I.S. wordt in het Jaarverslag het volgende opgemerkt:

Op 20 Mei 1930 ving de *Bank for International Settlements*, van welke oprichting in het vorige verslag reeds met een enkel woord melding werd gemaakt, te Bazel haar werkzaamheden aan. In zijn eerste vergadering besloot de Raad van Beheer van genoemde instelling, de centrale banken van Nederland, Zweden en Zwitserland uit te noodigen tot deelneming in het kapitaal van de Bank for International Settlements. De Nederlandsche Bank heeft deze uitnodiging aanvaard en 4000 aandeelen, elk ter waarde van nominaal Zw. Fr. 2500.—, in haar kapitaal genomen. Op 20 Mei 1930 heeft de vastgestelde storting van de 25 pCt. op de evengenoemde 4000 aandeelen plaats gehad. Bij een speciaal met dit doel in het leven geroepen Koninklijk Besluit was enkele dagen tevoren goedgekeurd, dat de werkring van De Nederlandsche Bank werd uitgebreid met de bevoegdheid om deel te nemen in het kapitaal en aan de werkzaamheden van de Bank for International Settlements (Kon. Besluit van 14 Mei 1930, Stbl. No. 181). Dit was noodig omdat de bedoelde deelneming onder de in artikel 11, eerste lid, van de Bankwet 1919 opgesomde werkzaamheden van De Nederlandsche Bank niet begrepen was. Er is toen gebruik gemaakt van de door het tweede lid van evenbedoeld artikel geopende mogelijkheid om de Bank, met goedkeuring van de Kroon, in het algemeen belang ook andere werkzaamheden te doen verrichten, dan die welke uitdrukkelijk in de Bankwet zijn omschreven. Van hare bevoegdheid om de door haar genomen aandeelen door publieke emissie of op andere wijze te realiseren (waarbij het stemprecht krachtens artikel 15 van de statuten van de Bank for International Settlements niettemin aan haar zou zijn verbleven) heeft De Nederlandsche Bank tot dusverre geen gebruik gemaakt.

Het is hier niet de plaats om met betrekking tot de organisatie en den werkring van de Bank for International Settlements in bijzonderheden te treden. Ik volsta met te vermelden dat de Raad van Beheer dier instelling, die aanvankelijk bestond uit zestien leden uit de voornaamste bij de herstelbetalingen betrokken staten, op 19 Mei 1931 met drie personen is uitgebreid, door de verkiezing van de Presidenten der centrale banken van Nederland, Zweden en Zwitserland tot leden van dit college.

Onmiddellijk bij het in werking treden van de Bank for

International Settlements hebben wij op haar verzoek in onze boeken een rekening in guldens te haren name geopend. Onzerzijds hebben wij in den loop van het boekjaar aan de Bank for International Settlements verzocht, in hare boeken een rekening in ponden sterling en een rekening in dollars te onzen name te openen. Wij onderhouden thans bij deze instelling een niet onbelangrijk onmiddellijk opvraagbaar saldo in de beide evengenoemde valuta's. Alle transacties die de Bank for International Settlements op de Amsterdamsche markt verricht, loopen over hare rekening bij onze instelling, zoodat wij voortdurend op de hoogte blijven van hetgeen zij in onze markt doet. Zij heeft dit van den aanvang af tot haar vaste gedragslijn gemaakt, ten einde niet in conflict te komen met de crediet-politiek der centrale banken van die markten, waar zij gelden uitzet. Artikel 20 van de statuten der Bank for International Settlements kent aan elke centrale bank een veto-recht toe ten opzichte van alle financieele operatiën, die de Bank for International Settlements op hare markt wenscht te verrichten. De Nederlandsche Bank heeft gedurende het afgelopen boekjaar geen enkele maal aanleiding gevonden van bedoeld veto-recht gebruik te maken, evenmin als zulks, voor zoover bekend, tot dusverre door eenige andere centrale bank is geschied.

Goudpolitiek.

In den loop van 1930 werd door De Nederlandsche Bank wijziging gebracht in de voorwaarden, waarop zij bereid was goud aan te nemen; daaromtrent merkt de President het volgende op:

In het begin van Juni 1930 werd door de *Bank of England* het besluit genomen om voortaan bij het afgeven van goud, als regel alleen baren af te staan van zoogen. standaardgehalte (0,916% fijn). Bij De Nederlandsche Bank bestond reeds sedert geruimen tijd de regel om alleen baren aan te nemen van een gehalte van 0,994 fijn of hooger. Dit was in overeenstemming met de practijk welke door de groote meerderheid van de Europeesche centrale banken gevolgd werd. Zoolang dit gebruik in het algemeen gehandhaafd bleef, vonden wij geen aanleiding om onze gedragslijn in deze te wijzigen, te meer daar krachtens het Koninklijk Besluit van 20 Januari 1913 (Stbl. No. 35) voor de aantuning van gouden tienguldenstukken door den Muntmeester slechts goud met een gehalte van ten minste 0,994 werd aangenomen. In den loop van 1930 en in het begin van 1931 hebben echter verscheidene centrale banken haar standpunt te dezer zake herzien en zich in beginsel bereid verklaard tot het aannemen van baren van lager gehalte. Daar bovendien door den Muntmeester in Januari 1931 een voorstel werd aanhangig gemaakt, strekkend om evenbedoeld Koninklijk Besluit aldus te wijzigen, dat voortaan door 's Rijks Munt ook baren, ontstaan door omsmelting van vreemde munten, zouden worden aangenomen, hebben wij gemeend dat er voor De Nederlandsche Bank geen bezwaar meer bestond om het voorbeeld van verschillende buitenlandsche circulatiebanken, zij het met een kleine modificatie, te volgen. Op 26 Januari 1931 hebben wij dan ook onze voorwaarden voor den aankoop van goud in dier voege gewijzigd, dat wij ons bereid hebben verklaard om, behalve baren met een gehalte van ten minste 0,994 fijn, ook baren van een lager gehalte te koopen, mits deze ten minste 0,899 fijn inhouden en ontstaan zijn door versmelting van munten van de meest gangbare soorten.

Ook in de afgifte van gouden tientjes voor binnenlandsch verkeer kwam in den loop van het laatste jaar wijziging:

Nadat haar goudvoorraad in 1925 aanzienlijk was gestegen, was De Nederlandsche Bank in November van dat jaar, bij wijze van proef, ertoe overgegaan gouden tienguldenstukken af te geven voor binnenlandsche circulatie. Toen het na enkele maanden duidelijk werd, dat de binnenlandsche circulatie spoedig verzadigd was en dat de handel zich van de gouden tienguldenstukken trachtte meester te maken voor export naar landen, waar een premie voor deze munten werd betaald, is de afgifte beperkt tot f 250.— per dag en per persoon. In het jaar 1927 bleek op dezelfde principieele gronden een verdere beperking van de afgifte noodig, en wel tot f 50.— per persoon en per dag.

In het afgelopen boekjaar is het echter steeds duidelijker geworden, dat de door de Bank niet gewenschte handel bij de vraag naar gouden munten een overheersende rol is blijven spelen in verhouding tot de aanvragen van ander karakter. Nog steeds worden tienguldenstukken met een door de wisselkoersen niet gewettigde premie opgekocht, en de afvloeiing van de door de Bank verstrekte gouden munten

naar het buitenland bleef aanhouden. Hoewel het hier tengevolge van de bovengenoemde beperking der afgifte om betrekkelijk geringe bedragen ging, en de geheele goudvoorraad der Bank in het begin van het jaar slechts weinig geringer was dan toen met de proef een aanvang werd gemaakt — de voorraad gouden tienguldenstukken was zelfs nog gestegen — hebben wij het onder de gegeven omstandigheden toch juist geacht de regelmatige afgifte van gouden munten voor binnenlandsch gebruik met het einde van dit boekjaar te staken.

Geldruimte en mindere credietverleening in het binnenland.

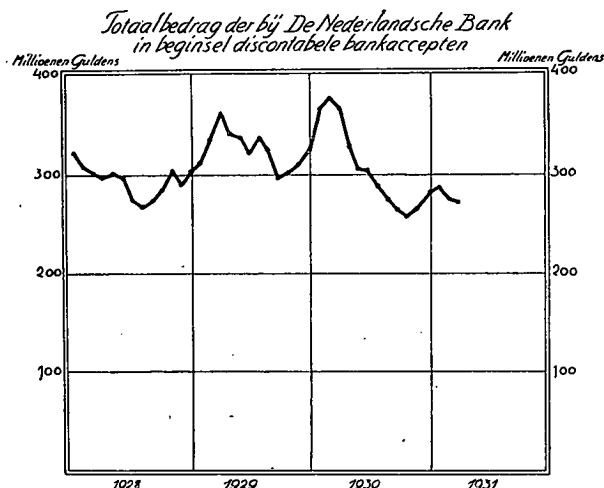
Aan de geldruimte en den afgenomen omvang der binnenlandsche credieten wordt natuurlijk in het verslag van Mr. Vissering de noodige aandacht geschonken. Vooral de discontierungen namen af (gemiddeld ruim 49 miljoen tegen ruim 79 miljoen in 1929/30) evenals de beleeningen (resp. bijna 57 en bijna 69 miljoen). Daarentegen beliepen de voorschotten in rekening-courant ruim 9 miljoen meer dan in het vorige boekjaar.

De biljettencirculatie vertoont nog geen teekenen tot daling, anders dan in de depressie van 1921. Gemiddeld was zij zelfs 6,7 miljoen hoger dan in het vorig boekjaar. De rekening-courant-saldi van particulieren waren gemiddeld bijna 6 miljoen hoger dan in het vorig jaar. Is dit laatste, naar de President meedeelt, vermoedelijk in verband te brengen met de heerschende geldruimte, het eerste wordt niet nader verklaard. Wellicht, dat hier samenhang bestaat met de onbuigzaamheid van loonen en kleinhandelsprijzen; wanneer de teekenen niet bedriegen, dan zal in 1931 zich eene flinke daling van loonen en kleinhandelsprijzen manifesteren, en het zou ons dan ook niet verbazen, wanneer de biljettencirculatie der N. B. dit jaar een minder gemiddelde zou vertoonen, dan het afgelopen jaar.

Al is de omvang van het ruilmiddel eer gestegen dan gedaald, de omloopssnelheid is belangrijk afgenomen. Bij de N.B. toch daalden in het laatste boekjaar, in vergelijking met het voorgaande, het giro- en rekening-courant-verkeer en de clearing-omzet onderscheidenlijk met 12,4 pCt., 13,2 pCt. en 19,3 pCt.

Hoe laag de bankrente thans is, moge blijken uit de mededeeling, dat men tot 1853 moet teruggaan om een even laag wissel-disconto te vinden.

Tenslotte maken wij nog melding van eene mededeeling omtrent het Amsterdamsche acceptbedrijf. De omvang, waarin zich dit ontwikkelt, blijkt uit onderstaande grafiek:

Het Amsterdamsche acceptcrediet wordt bevorderd door een laag particulier disconto. In het laatste boekjaar der N. B. was dit bijna steeds lager dan dat te Londen en New-York. De President merkt in verband daarmee het volgende op:

Mede dank zij deze omstandigheid, is het Amsterdamsche acceptbedrijf zich, de ongunstige economische toestanden in aanmerking genomen, ook gedurende het afgelopen

boekjaar op bevredigende wijze blijven ontwikkelen. Het totaalbedrag der bij De Nederlandsche Bank als geaccepteerd opgegeven, in beginsel discontabel verklaarde bankaccepten, voortvloeiende uit goederentransacties met of in het buitenland, nam weliswaar in den loop van 1930 belangrijk af, maar deze daling, die trouwens ten deele ook als een normaal seizoenverschijnsel is te beschouwen, was tenslotte toch niet zoo groot als men, gegeven de heerschende depressie, verwacht zou hebben. Bovenstaande grafiek moge dit nader illustreeren. Bij het beoordeelen van den loop der curve gedurende het laatste jaar, is vooral ook in het oog te houden dat de groothandelsprijzen in den laatsten tijd zeer sterk zijn teruggelopen, tengevolge waarvan voor de financiering van een bepaalde hoeveelheid goederen thans met een veel kleiner crediet kan worden volstaan dan in den tijd toen de prijzen zich op een aanmerkelijk hoger niveau bewogen.

DE RIJKSMIDDELEN.

In dit nummer treft men aan het gebruikelijke overzicht van de opbrengst der Rijksmiddelen over de maand Mei 1931, afzonderlijk en vereenigd met die der vorige maanden, in vergelijking gebracht met de raming van dat jaar en de opbrengst over dezelfde tijdvakken van 1930.

De gewone middelen brachten in de afgelopen maand f 43.215.800 op tegen f 50.777.300 in Mei 1930 en vertoonden mitsdien een achteruitgang van f 7.561.500. De totale opbrengst overtrof daarentegen de gemiddelde maandraming en wel met een bedrag van f 4.057.800. Hierbij dient intusschen te worden bedacht, dat de maand Mei doorgaans de ruimste opbrengsten geeft.

De vergelijking van de ontvangsten over de afgelopen maanden met het vorig jaar geeft echter geen zuiver beeld, daar van de grondbelasting slechts een vierde, te beginnen met het belastingjaar 1931, aan het Rijk ten goede komt en de overige drie vierden aan de gemeenten worden uitgekeerd, terwijl de personeele belasting, te beginnen met hetzelfde dienstjaar, geheel ten bate van de gemeenten komt, zoodat de in den middenstaat vermelde bedragen uitsluitend op vroegere belastingjaren betrekking hebben. Laat men beide belastingen daarom buiten beschouwing dan wordt de vergelijking voor het loopende jaar wel wat gunstiger. Immers, dan blijkt, dat de overige middelen in de afgelopen maand slechts f 3.505.600 bij die van Mei 1930 ten achter zijn gebleven. Daarentegen is het voordeelig verschil met de maandraming thans iets lager (f 3.850.500).

De totaal-opbrengst over de eerste vijf maanden van dit jaar bedroeg f 198.072.000, d.i. f 21.942.300 minder dan in hetzelfde tijdvak van het vorige jaar. De raming werd in genoemde periode met f 2.281.900 overtroffen. Ook deze cijfers ondergaan intusschen een belangrijke wijziging, indien de grondbelasting en personeele belasting niet worden medegerekend. De overige middelen hebben nl. in 5 maanden f 14.268.000 minder opgebracht dan in het vorige jaar en zijn f 4.085.400 bij de verwachting ten achter gebleven.

In vergelijking met de overeenkomstige maand van het vorig jaar vertoont in Mei jl. de wijn-, de suiker- en de tabakaccijns, de rechten en boeten van zegel, de rechten en boeten van successie, van overgang bij overlijden en van schenkingen, de domeinen, vaarten en wegen een hoger opbrengstcijfer. Daarentegen brachten minder op de grondbelasting, de personeele belasting, de inkomstenbelasting, de vermogensbelasting, de dividend- en tantiëmebelasting, de rechten op den invoer, het statistiekrecht, de zout-, de geslacht-, de gedistilleerd- en de bieraccijns, de belasting op gouden en zilveren werken, de rechten en boeten van registratie en de loodsgelden. De meeste middelen vertoont derhalve een daling in opbrengst; toch had het onder de tegenwoordige crisis-omstandigheden nog erger kunnen zijn, daar de maand Mei in het vorige jaar een recordopbrengst (meer dan f 50 miljoen) heeft opgeleverd.

De grondbelasting gaf in de afgelopen maand nog

een bate van *f* 683.100 of *f* 2.078.800 minder dan in Mei 1930. Gerekend over vier maanden was een teruggang te constateeren van *f* 4.602.700. De reden voor deze daling is het feit, dat van het belastingjaar 1931 slechts een vierde aan het Rijk ten goede komt. De oude dienstjaren brachten nog *f* 4.233.600 op of *f* 72.300 meer dan in het vorige jaar. De raming werd in de eerste vijf maanden met *f* 3.433.700 overschreden, doch het zal nu wel duidelijk zijn, dat aan dit cijfer geen beteekenis mag worden gehecht.

De oude dienstjaren der personeele belasting (het belastingjaar 1931 wordt geheel ten bate van de gemeenten geheven) leverden in de afgelopen maand nog *f* 357.500 op. Over het tijdvak Januari t/m. Mei 1931 deden zij *f* 4.683.600 in de schatkist vloeien. Dit resultaat is vrij gunstig; in de eerste vijf maanden van 1930 brachten de oude dienstjaren niet meer dan *f* 4.541.200 op. Dat het geheele voor 1931 geraamde opbrengstcijfer van *f* 4.200.000 reeds met *f* 483.600 werd overtroffen, stemt tot voldoening. Naar te verwachten is, zullen de ontvangsten uit dit middel thans echter snel in beteekenis verminderen.

De inkomstenbelasting vertoonde een daling in opbrengst van *f* 1.381.500. Daarentegen werd de gemiddelde maandraming met *f* 5.805.000 overschreden, doch de maand Mei is altijd de gunstigste maand voor dit middel. Gerekend over vijf maanden werd in het loopende jaar *f* 2.651.000 minder ontvangen dan in 1930, waar tegenover boven het evenredig deel der raming een surplus van *f* 10.731.700 werd verkregen. Vergelijkt men de ontvangsten over deze vijf maanden van 1930 en 1931 wat nauwkeuriger, dan blijkt, dat de geïnde bedragen als volgt over de verschillende dienstjaren kunnen worden verdeeld:

	Jan. t/m. Mei 1930	Jan. t/m. Mei 1931
1927/28....	<i>f</i> 186.400	—
1928/29....	„ 892.500	<i>f</i> 162.000
1929/30....	„ 47.717.600	„ 944.900
1930/31....	„ 2.900	„ 45.040.700
1931/32....	—	„ 800
Totaal ..	<i>f</i> 48.799.400	<i>f</i> 46.148.400

Tot dusver heeft de inkomstenbelasting zich nog vrij goed kunnen handhaven. De aanslagen voor de oude dienstjaren ondervinden den invloed der malaise nog slechts in beperkte mate. De terugslag der conjunctuurwisseling is dus voornamelijk in de toekomst te verwachten.

Ook de vermogensbelasting deelde in de algemeene daling der ontvangsten, zij het met een betrekkelijk gering bedrag (*f* 245.200). Over het tijdvak Januari t/m. Mei viel een teruggang te bespeuren van *f* 453.100. Dat in vergelijking met de raming tot dusver een voorsprong van *f* 1.647.100 werd bereikt, is van weinig belang, omdat de eerste maanden van het jaar voor dit middel zeer voordeelig zijn. Alles in aanmerking genomen moet echter ook ten aanzien van dit middel worden opgemerkt, dat de ontvangsten tot op dit oogenblik niet tegenvallen.

De dividend- en tantiëmebelasting wees eveneens een lager opbrengstcijfer aan (van *f* 128.500), waardoor de, in vergelijking met het vorige jaar, verkregen achterstand klom tot *f* 937.700. Zooals bekend kunnen de eerste maanden van het jaar niet als maatstaf dienen, daar de ontvangsten eerst in April en de volgende maanden eenigszins ruim beginnen te vloeien, nadat de Jaarverslagen van verschillende ondernemingen zijn verschenen. Hieraan is het dan ook toe te schrijven, dat de ontvangsten in het tijdvak Januari t/m. Mei *f* 3.465.400 bij de raming zijn ten achter gebleven. Gezien de veel geringere dividend-uitkeeringen, die tot dusver bekend zijn geworden, valt voor den verderen loop van dit middel echter niet veel goeds te voorspellen.

Slechter staat het ervoor met de invoerrechten, die opnieuw in opbrengst terugliepen, ditmaal met *f* 976.600, al moet hierbij ook worden opgemerkt, dat de ontvangsten van Mei 1930 buitengewoon hoog wa-

ren (boven de *f* 6.000.000). Vergeleken met de gemiddelde maandraming bedroeg het nadeelig verschil in opbrengst *f* 752.100. Een vergelijking over de eerste vijf maanden doet zien, dat de ontvangsten *f* 3.396.200 bij die van het vorige jaar en *f* 2.803.200 bij de raming ten achter zijn gebleven. De verminderde waarde van den invoer komt in deze cijfers duidelijk tot uitdrukking. Ook het statistiekrecht ondervindt daarvan de nadeelige gevolgen; over Mei jl. beliep de teruggang *f* 92.700; over de eerste vijf maanden *f* 406.200, hetgeen beteekent, dat de ontvangsten met ongeveer een kwart zijn teruggelopen. De daling bij het statistiekrecht is dus nog sterker dan bij de invoerrechten, hetgeen hieraan ligt, dat het statistiekrecht een evenredig recht is van 1‰ over de aangegeven waarde van den geheelen buitenlandschen handel, terwijl het invoerrecht voor sommige artikelen nogal afwijkt van het standaardtarief.

De accijnzen gaven deels een hogere, deels een lagere opbrengst. De zoutaccijnzen vertoonde een decres van *f* 14.700 en kon ook de gemiddelde maandraming niet halen (ontvangst *f* 10.800 minder). Ook de geslachtaccijnzen maakte weer een slecht figuur; vergeleken met Mei 1930 beliep de teruggang *f* 256.900, terwijl ten aanzien van de raming zelfs een nadeelig verschil van *f* 313.000 was te constateeren. Lagere veeprijzen en nog meer de groote invoer van buitenlandsch vleesch zijn daarvan de oorzaak. Gerekend over vijf maanden leed de schatkist op dit middel reeds een verlies van *f* 1.275.400. De wijnaccijnzen gaf ditmaal een surplus van *f* 13.000, waarmede intusschen de achterstand, in de eerste maanden van het jaar ontstaan, niet werd goedge maakt. Bovendien zijn de beide eerste maanden van het kwartaal voor dezen accijnzen van weinig beteekenis. De gedistilleerdaccijnzen liep terug met *f* 143.900. Neemt men echter in aanmerking, dat de maand Mei in 1930 vijf betaaldagen van den krediettermijn telde tegen vier in 1931, dan blijkt, dat dit middel in het loopende jaar ruimer heeft gevloeid dan in het voorafgaande, hetgeen is te danken aan de verhooging van het tarief van *f* 120 tot *f* 180 per H.L. De gedistilleerdaccijnzen is een van de weinige middelen, die zoowel de opbrengst van het vorige jaar als de raming in het tijdvak Januari t/m. Mei hebben overschreden (resp. met *f* 723.500 en *f* 409.600). Het bier leverde *f* 230.600 minder op, waarin wellicht een beperking van het verbruik wegens daling der inkomsten mag worden gezien. De suikeraccijnzen gaf ditmaal weer een stijging in opbrengst (van *f* 161.900), die niet aan een verschil in krediettermijnen kan worden toegeschreven. Wellicht is de daling aan eenige wisselwerking tusschen 2 opeenvolgende maanden toe te schrijven. Over het algemeen is de loop van dit middel echter teleurstellend. Tenslotte moge nog worden gewezen op den tabakaccijnzen, die een accres van *f* 528.300 aanwees en zodoende het nog nimmer bereikte bedrag van *f* 3.086.400 in de schatkist bracht. Het verbruik van sigaretten neemt nog steeds toe; ook is het mogelijk, dat, in tegenstelling met de winkeliers, die zich bij het geven van orders zullen hebben beperkt, teneinde bij de invoering van de heffing van 30 procenten zoo weinig mogelijk voorraad aan sigaretten in huis te hebben, de verbruikers juist voorraden hebben ingeslagen. Eene vergelijking van de opbrengsten der accijnzen over de eerste vijf maanden van 1931 en 1930 en met de raming leidt tot het volgende resultaat:

	Opbrengst 5 m. 1930	Opbrengst 5 m. 1931	Raming 5 m. 1931
Zout	<i>f</i> 1.023.000	<i>f</i> 936.500	<i>f</i> 958.300
Geslacht	„ 4.967.200	„ 3.691.900	„ 5.125.000
Wijn	„ 753.200	„ 704.800	„ 1.083.300
Gedistilleerd ..	„ 15.102.800	„ 15.826.300	„ 15.416.700
Bier.....	„ 5.899.300	„ 5.226.600	„ 6.833.300
Suiker	„ 20.220.200	„ 20.098.900	„ 22.250.000
Tabak.....	„ 11.901.600	„ 12.724.300	„ 12.083.300

De belasting op gouden en zilveren werken bracht *f* 23.200 minder op. De zegelrechten gaven een hoo-

gere inkomst van f 117.600. Deze stijging was niet te danken aan een toeneming der beursbelasting, daar deze laatste juist een decres van f 165.700 te zien gaf. De vele conversieleeningen, mogelijk door den lagen rentestand oefenen een gunstigen invloed op dit middel uit: Gerekend over vijf maanden kwam f 101.400 minder binnen dan in 1930 en f 335.000 minder dan het evenredig deel der raming. De registratierechten liepen terug met f 983.300; toch was de maandopbrengst (1.657.000) weer hooger dan in elf maanden het geval was geweest. De middenstaat over 5 maanden is voor dit middel bijzonder ongunstig; de teruggang vergeleken met het vorig jaar en met de raming bedroeg resp. f 6.023.800 en f 4.365.700. De bekende oorzaken (geen vastlegging van nieuw kapitaal in naamloze vennootschappen, minder overdrachten van vast goed, lage prijzen) doen zich hier gevoelen.

De successierechten stegen met f 200.700. De economische depressie werkt bij deze belasting nog niet door. In de eerste 5 maanden kwam zelfs f 664.200 meer binnen dan in dezelfde periode van 1930. Daarentegen werd de raming niet bereikt (f 159.100 opbrengst minder). De domeinen verschaften f 1.300 meer. De loodsgelden brachten f 51.200 minder op dan in Mei 1930. Over vijf maanden werd f 219.300 minder geboekt en bleven de ontvangsten f 339.300 beneden de raming.

De inkomsten van het „Leeningfonds 1914” daalden van f 10.810.500 tot f 7.722.900. De Verdedigingsbelasting bracht ditmaal f 2.531.000 op. Gerekend over vijf maanden liepen de inkomsten van het fonds in totaal met f 3.087.500 terug.

Voor het „Wegenfonds” kwam in de afgelopen maand f 1.735.700 binnen tegen f 1.898.500 in Mei 1930. Van eerstgenoemd bedrag komt f 1.701.500 op rekening van de wegenbelasting, terwijl de rest of f 34.200 door de rijwiabelasting wordt bijgedragen. In de eerste vijf maanden kwam aan het Wegenfonds ten goede f 7.432.800, waarvan f 7.310.800 wegenbelasting en f 122.000 rijwiabelasting. In het vorige jaar bedroegen de beide laatstgenoemde opbrengstcijfers onderscheidenlijk f 6.920.500 en f 157.400.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING. DE ECONOMISCHE EN FINANCIËLE TOESTAND VAN DUITSCHLAND.

Het volgende artikel, dat wij van een van onze Deutsche correspondenten ontvingen en dat geschreven is vóór het bekend worden van het moratoriumvoorstel, werpt een schel licht op den noodtoestand van Duitschland. Hoewel bij aanvaarding van Hoover's voorstel de politieke en financiële toestand zal verbeteren, blijkt uit deze beschouwing, dat voor Duitschland nog verdere ingrijpende maatregelen noodzakelijk zijn. (Red.)

Wat op het oogenblik in Duitschland plaats vindt, zal voor een burger van een land, dat zich sedert langen tijd in een rustige en langzame ontwikkeling mag verheugen, slechts moeilijk te begrijpen zijn. Indien men hem ter vergelijking aan de donkere dagen van het jaar 1923 herinnert, zoo zal dat misschien de beoordeeling van den omvang van de tegenwoordige politieke en economische crisis vergemakkelijken. Wij zullen trachten hier de belangrijkste tendenzen en feiten weer te geven, die voor een goed inzicht van hetgeen in Duitschland gebeurt en van hetgeen gebeuren zal noodzakelijk zijn.

De belangrijkste oorzaak is een overschatting van de economische mogelijkheden van Duitschland, die door verkeerde financieringsmethoden mogelijk werd gemaakt. Duitschland heeft in de jaren sedert 1924 zeer veel buitenlandsch kapitaal opgenomen en daarvan een aanzienlijk deel op korten termijn; om dezen reden verloor men den maatstaf voor hetgeen Duitschland uit eigen kracht kan presteeren en voor den levensstandaard, die bij de bevolking van een land past, dat den oorlog heeft verloren, uit het oog. Wij

noemen in dit verband de herstelbetalingen, die op een tijdstip werden vastgesteld, toen de hoogconjunctuur, de „schijnconjunctuur” nog in vollen gang was, wier werkelijke last echter eerst werd gevoeld, toen de toevloeiing van buitenlandsch kapitaal ophield en de Deutsche crisis nog verscherpt werd door de wereldcrisis, die den Duitschen export zeer bemoeilijkt. Bij den materiëlen invloed van de herstelbetalingen kwam nog de psychologische; aanhoudende zware oorlogslasten maken een volk ontevreden en in politiek opzicht moeilijk te besturen.

Toch willen wij de herstelbetalingen niet al te veel op den voorgrond plaatsen, want hiernaast spelen de lasten door te hooge loonen, overdreven sociale uitgaven en geweldig gestegen staatsuitgaven een beslissende rol. In het jaar 1929 kwamen er steeds meer teekenen, die erop wezen, dat het Deutsche economisch leven aan het einde van zijn krachten was gekomen. De hoogconjunctuur kwam tot staan, de werkloosheid en de verliezen begonnen te stijgen en de openbare huishouding, die zich reeds voordien in een weinig geordenden toestand had bevonden, vertoonde toenemende tekorten. Destijds was het misschien nog mogelijk geweest door beslisse en radicale hervormingen op het gebied van de belastingen de staatsuitgaven en de sociale politiek van Duitschland voor groot onheil te bewaren. Men liet dit moment echter voorbijgaan. Geen enkele hervorming werd ingevoerd, eerder was het tegendeel het geval. De teekenen van een naderende crisis werden nauwelijks au sérieux genomen. De begrotingstekorten werden voor het grootste deel door credieten op korten termijn gedekt. Men herinnert zich misschien het conflict tusschen het kabinet Hermann Müller en den President van de Rijksbank, Dr. H. Schacht, tegen het einde van 1929, dat eerst met de overwinning van den President van de Rijksbank eindigde — besloten werd een amortisatiefonds van schulden in de begroting op te nemen — maar later tot den vrijwilligen terugtocht van Dr. Schacht leidde.

In den loop van 1930 werd de toestand echter steeds ernstiger en men zag in, dat men er met de verhooging van de schulden op korten termijn niet zou komen. De begrotingstekorten werden tengevolge van een daling van de belastingopbrengsten en tengevolge van steeds toenemende uitgaven voor werkloosheids-ondersteuning steeds grooter; hetzelfde was met de gemeentebegrotingen het geval. De ontevredenheid nam toe. De noodverordening van Juli 1930, die eenige nieuwe belastingen invoerde, doch overigens van geen beslissende betekenis was, leidde tot ontbinding van den Rijksdag. De nieuwe verkiezingen van 14 September 1930 brachten een voor de regeering van Brüning weinig gunstige samenstelling van den Rijksdag en leidden tot terugtrekking van buitenlandsche gelden op groote schaal, hetgeen weer omvangrijke goud- en deviezenverliezen van de Rijksbank met zich medebracht. Intusschen hield de daling van de conjunctuur aan.

Onder deze omstandigheden besloot de regeering tot een hervorming, die het volgende inhield. In de eerste plaats het herstel van het evenwicht in de begroting van 1931 door verhooging van de belastingen en accijnzen en door een buitenlandsch overbruggingscrediet, ten bedrage van R.M. 525 millioen, en verder diende de regeering voorstellen in voor een sluitende begroting voor 1931. Bij de opstelling van deze begroting ging men echter van de veronderstelling uit, dat het jaar 1931 een verbetering van den economischen toestand zou brengen, een veronderstelling, die, zooals men destijds reeds kon weten, onjuist was. Zoo was ook met deze noodverordening van December 1930 slechts lapwerk verricht. Toen men in het begin van deze maand tot een herziening van de begroting van dit jaar overging, constateerde men, dat de begroting, die in December 1930 van ambtelijke zijde nog voor volkomen sluitend werd gehouden, een tekort

vertoonde van een bedrag van meer dan R.M. 1½ miljard en dat bij de landen en gemeenten tekorten van denzelfden omvang aanwezig waren.

Nu kan men zeggen, dat Duitschland met dezen slechten financiëelen toestand niet alleen staat. De Ver. Staten hebben een nog grooter begrootingstekort, ook Engeland moet nieuwe inkomsten zoeken, zelfs de Fransche begrooting is allesbehalve in evenwicht. Het komt echter niet op den financiëelen toestand aan, maar op den economischen, namelijk daarop, of de volkshuishouding in staat is de tot dekking van de tekorten vereischte bedragen (door belastingen of leeningen) uit eigen opbrengsten ter beschikking te stellen. Dit leidt tot de vraag, hoe thans de economische toestand van Duitschland beoordeeld moet worden.

* *

In den loop van de jaren 1929 en 1930 is men op vele gebieden van het Deutsche bedrijfsleven, vooral daar, waar vele buitenlandsche arbeidskrachten werkzaam zijn, tot de erkenning gekomen, dat wegens de bovenmatig hooge loonen en hooge belastingen de productie niet meer rendabel is. Dientengevolge werd de productie gedeeltelijk stopgezet, gedeeltelijk sterk verminderd, de vraag werd uit de aanwezige voorraden bevredigd. Verliesbrengende zaken werden, voor zover dit mogelijk was, niet meer afgesloten (men denke aan de sterke daling van den Deutschen uitvoer sedert de laatste negen maanden), anderzijds werden bestellingen bij fabrikanten van grondstoffen en half-fabrikaten nog veel meer beperkt (men denke aan den sterken achteruitgang van den Deutschen invoer). Daaruit is o.a. ook het feit te verklaren, dat de handelsbalans van Duitschland thans een grooter actief-saldo aanwijst dan vroeger. Toch zal deze actieve handelsbalans waarschijnlijk slechts zoolang duren tot het „laatste” productiestadium beëindigd is, d.w.z. totdat na de voorraden aan grondstoffen en half-fabrikaten ook die aan eindproducten zullen zijn opgeruimd.

Wij nemen dus op het oogenblik op een groot gebied van het economisch leven van Duitschland een regelmatig „uitverkoop” waar. Daar de productie niet rendabel is, worden de voorraden verminderd in de verwachting, dat na het opruimen van deze voorraden de prijzen weder zoodanig zullen stijgen, dat de productie kan worden hervat. Dat zal waarschijnlijk niet plaats vinden, en wel daarom niet, omdat intusschen de vraag naar industriële artikelen verder gedaald zal zijn. Indien wij ons afvragen, wanneer dat het geval zal zijn, raken wij de kern der moeilijkheden. Vermindering van de loopende productie beteekent werkloosheid. Terwijl echter de werkloosheid in vroeger tijden voor de producenten een „besparing” van het volle loon beteekende, welke aan de kapitaalmarkt ten goede kwam, en daarmee tot rentedaling leidde en kapitaalbelegging stimuleerde, heeft thans de werkloosheid een zeer geringe besparing voor de producenten tengevolge, omdat de werklozen uit belastingen, die den producenten onttrokken worden, een zeer aanzienlijke ondersteuning genieten. Dit beteekent met andere woorden, dat vermindering van de productie, het vrijkomen van arbeidskrachten en de daling van de voorraden thans slechts in geringen omvang aan de kapitaalmarkt, maar hoofdzakelijk aan de consumptie, ten goede komen en de bedragen, die aan de kapitaalmarkt toevloeien, worden bovendien vaak door den Staat tot dekking van de tekorten gebruikt en leiden derhalve eveneens tot consumptie.

Daarmede zijn wij tot een kardinaal punt gekomen. Tengevolge van het systeem van de werkloosheids-ondersteuning (van de meer dan 4 miljoen werklozen genieten er thans 3,3 miljoen uit openbare middelen ondersteuning), evenals in het algemeen wegens de bovenmatige en voortdurende hooge belastingen leidt de huidige depressie niet tot aflossing van credieten, niet tot verlichting van de banken, van de gelden de kapitaalmarkt, niet tot rentedaling en daarmee tot de mogelijkheid van een opleving, die met

het koopen van kapitaalgoederen een aanvang neemt. De depressie berooft den ondernemer slechts van zijn bedrijfskapitaal, zonder zijn schulden te verminderen en zonder een latere opleving voor te bereiden.

Men kan tegen deze opvattingen aanvoeren, dat de werkloosheids-ondersteuning van den Staat, de hooge staatsuitgaven überhaupt, tot het op peil houden van de consumptie bijdragen en daarmee den ondernemer zekere mogelijkheden tot werkverschaffing biedt. Daarop kan men echter antwoorden, dat de werkloosheids-ondersteuning, afgezien van het feit, dat zij kapitaal vernietigt, ook een zeer aanzienlijke verandering van de consumptie tengevolge heeft, een nivel-leering van het inkomen, die aan den eenen kant het gekwalificeerde verbruik en daarmee den afzet van de met veel buitenlandsche arbeidskrachten werkende verbruiksindustrieën schaadt en aan den anderen kant het massaverbruik en wel in hoofdzaak de uitgaven voor voeding en woningen in zekere mate steunt. Dat wil dus met andere woorden zeggen, dat deze politiek tot op zekere hoogte den afzet waarborgt van binnen- en buitenlandsche voedings- en genotmiddelen, wier opbrengst eenerzijds wegens de hooge invoerrechten en accijnzen wederom aan de schatkist ten goede komt en anderzijds aan den Deutschen landbouw toevloeit, die bovendien wegens den achterstand op organisatorisch en economisch gebied niet rendabel werkt en tegelijkertijd weinig buitenlandsche arbeidskrachten in dienst heeft. En deze politiek stelt verder de werklozen in staat hunne huren te betalen, die echter tengevolge van de buitengewoon hooge belasting op de huuropbrengst voor het grootste deel weder in de staatskas terugvloeien. Zou de Staat dus niet op een dergelijke wijze door vergaande ondersteuning van de werklozen, welke bovendien een sterke loondaling tegenhoudt, in het economisch proces ingrijpen, dan zou waarschijnlijk reeds lang gebleken zijn, dat het systeem van de bescherming van de landbouwprijzen door de hooge invoerrechten en den steun tot het hooghouden van de huren door de „Wohnungszwang-wirtschaft” eenvoudig wegens gebrek aan koopkracht ineens had moeten storten. Men ziet echter, dat door de verandering in de consumptie geen nieuw kapitaal geschapen wordt en evenmin een productieve vraag, die tot het tewerkstellen van arbeiders leidt, kan ontstaan.

* *

Deze enkele feiten moeten voldoende zijn om den weg, waarlangs het Deutsche economisch leven in snel tempo afglijdt, te kenschetsen. Wij kunnen met zekerheid zeggen, dat deze weg steeds dieper in de depressie voert, omdat steeds meer kapitaal vernietigd en steeds meer werkloosheid geschapen wordt. In den afgelopen winter waren er in Duitschland 5 miljoen werklozen, terwijl er misschien nog 15 miljoen menschen in loondienst werkzaam waren. Den komenden winter zal het aantal werklozen waarschijnlijk 7 miljoen bedragen en zoo zal het verder gaan. Dientengevolge stijgt natuurlijk het tekort van de openbare kassen steeds verder. De belastingmaatregelen worden steeds rigouzeuzer, de ellende en de verbittering van de bevolking steeds grooter. Duitschland had wellicht in het loopende jaar nogmaals de gelegenheid gehad uit dezen noodlottigen cirkel te geraken door een radikale verandering van zijn politiek, door een herstel van de economische vrijheid of door de invoering van een „Planwirtschaft” vanwege den Staat. Deze gelegenheid werd niet benut. De noodverordening van 5 Juni jl., die politiek zoo noodlottige gevolgen heeft gehad, gaat alleen van de fiscale nooden uit en tracht door nieuwe belastingen en nieuwe invoerrechten, evenals door een nieuwe verlaging van de ambtenaars-salarissen nogmaals het tekort te dekken. Zij blijft intusschen lapwerk en zal de financiëele moeilijkheden van het Rijk in het gunstigste geval eenige maanden verlichten. Een bijzonder kenmerk van den financiëelen toestand is nog het feit, dat het Rijk vóór den

ultimo van deze maand een crediet nodig heeft ten bedrage van R.M. 250 miljoen, dat door de Deutsche banken verleend zou worden.

De moeilijke politieke crisis tengevolge van de noodverordening, de debatten tengevolge van de aankondiging van een Deutsche actie in het herstelprobleem, de kasmoeilijkheden van het Rijk, de beteekenis hiervan wordt nog bijzonder onderstreept door hetgeen zich op de Deutsche effecten- en deviezenmarkt sedert het einde van de vorige maand heeft afgespeeld. Het buitenland — de deviezenaanvragen uit het binnenland waren ditmaal niet beslissend — heeft een deel van zijn kortlopende credieten weggetrokken en een deel van zijn bezit aan Deutsche effecten gerealiseerd. Markttechnische oorzaken (verschil in renteniveau in Duitsland en in het buitenland) speelden hierbij geen rol. Men moet alles, wat gebeurd is, aan de „vertrouwenscrisis” toeschrijven, misschien ten deele ook aan politieke factoren; dit zegt voor ieder, die den toestand kent, voldoende. De Rijksbank bezat einde Mei R.M. 2½ milliard aan goud en deviezen. Daarvan zijn R.M. 1,8 milliard als wettelijke reserve te beschouwen (dekking van een maximale biljettencirculatie van R.M. 4½ milliard tegen 40 pCt.).

Sedert einde Mei heeft de Rijksbank minstens R.M. 1,1 tot 1,2 milliard aan reserves verloren. Zij verhoogde op 13 Juni haar disconto met 2 pCt. tot 7 pCt. en daarmee werd wel een tijdelijke vermindering van de vraag naar deviezen, maar ook niet meer dan dat bereikt. Dit blijkt hieruit, dat op 19 Juni de afgiften weder opnieuw begonnen, waarbij in het bijzonder valt op te merken, dat in de week vóór den ultimo weder tamelijk groote bedragen vervallen. Het is dus nauwelijks waarschijnlijk, dat de Rijksbank met een disconto van 7 pCt. den toestand het hoofd kan bieden.

Hoë groot kunnen de afgiften in het ongunstigste geval worden en wat heeft Duitsland daartegen aan reserves aan te bieden? Volgens een desbetreffende berekening bedroeg op 30 September 1930 de schuld op korten termijn aan het buitenland inclusief het liquide bezit aan Deutsche effecten in het bezit van buitenlanders R.M. 12,5 milliard. Einde Mei 1931 was dit bedrag nog meer dan R.M. 10 milliard, waarvan R.M. 2—3 milliard in den loop van een kwartaal weggetrokken kunnen worden. Daarentegen had Duitsland aan het eind van September 1930 R.M. 5½ milliard vorderingen op korten termijn op het buitenland, waarvan einde Mei 1931 R.M. 2½ milliard als valuta-reserve kon worden beschouwd (buiten de wettelijke reserve van de Rijksbank voor de dekking van 40 pCt. van haar biljettenuitgifte). Van de totale valuta-reserves bedraagt het aandeel van de Rijksbank hoogstens R.M. 1 milliard — dit bedrag is thans reeds verloren — en dat van de banken, den handel en de industrie R.M. 1½ milliard, welk bedrag op het oogenblik nog wel voor het grootste deel aanwezig is. Hieruit blijkt dus, dat, theoretisch gesproken, de credietopzeggingen nog wel kunnen voortduren en dat uit een oogpunt van valutapolitiek bijna alles daarop neerkomt, of de buitenlandsche tegoeden, waarover de banken, handel en industrie thans nog beschikken, op het juiste tijdstip kunnen worden gemobiliseerd.

AANTEKENINGEN.

De wereldproductie, -in- en -uitvoer van suiker.

Dr. Gustav Mikusch, te Weenen, zendt ons onderstaande statistieken, waaruit blijkt, dat volgens zijn raming de wereldproductie in 1930/'31 29.682.000 ton zal bedragen, hetgeen een vermeerdering van 4.3 pCt. beteekent. Deze stijging is geheel aan de bietsuikerproductie toe te schrijven, daar de productie van riet-suiker volgens deze raming 1.27 miljoen ton geringer zal zijn dan in 1929/'30. Ondanks de lage suikerprijzen is er dus van algemeene productiebeperking geen sprake en het beeld, dat men uit deze statistieken van de suikersituatie verkrijgt, wordt nog ongunstiger, in-

dien men rekening houdt met de daling van het wereldverbruik.

WERELDSUIKERPRODUCTIE.

	1913/ '14	1928/ '29	1929/ '30	1930/ Ram.'31
	in 1.000-metrische tons ruwsuikerwaarde.			
<i>Bietsuiker:</i>				
<i>Europa:</i>				
Duitsland	2.716	1.864	1.985	2.530
Tsjecho-Slowakije		1.057	1.035	1.140
Oostenrijk	1.680*	107	120	151
Hongarije		220	247	234
Frankrijk	797	907	917	1.210
België	230	279	252	283
Nederland	231	321	265	296
Polen	—	747	917	785
Sovjet-Rusland	1.740	1.425	921	1.900
Denemarken	144	170	134	168
Zweden	137	161	121	187
Italië	330	387	435	415
Spanje	188	239	248	330
Joego-Slavië	6	129	121	103
Roemenië	37	134	90	180
Groot-Brittannië	4	218	319	459
Overig Europa	17	98	113	152
Totaal Europa	8.257	8.463	8.240	10.523
<i>Amerika:</i>				
Vereenigde Staten, Canada en Argentinië	753	1.103	1.063	1.264
<i>Australië:</i>				
Victoria (Maffra)	1	2	2	2
<i>Azië:</i>				
Japan, Korea, Manchoerije en Turkije	—	26	34	31
Totaal Bietsuikerproductie ..	9.011	9.594	9.339	11.820
Verhoudingscijfers	100	106.5	103.6	131.2
<i>Rietsuiker:</i>				
<i>Europa:</i>				
Spanje	8	17	19	28
<i>Amerika:</i>				
Louisiana, Texas en Florida. Portorico en Maagden- eilanden	283	126	205	195
Hawai	336	543	797	700
Cuba	560	859	871	853
2.638	5.240	4.746	3.172	
Britsch West-Ind. en Brit. Guyana	251	368	399	345
Fransch West-Indië	81	50	63	65
San Domingo en Haiti ^{a)}	107	372	387	403
Mexico	161	203	238	272
Overig Midden-Amerika	59	122	141	141
Peru ^{b)}	179	375	422	432
Argentinië ^{b)}	278	375	340	382
Brazilië	203	988	850	650
Overig Zuid-Amerika ^{c)}	47	93	100	97
Totaal Amerika	5.183	9.714	9.559	7.707
<i>Azië:</i>				
Britsch-Indië	2.528	3.041	3.079	3.507
Java ^{a)}	1.531	3.163	3.115	3.182
Formosa en Japan	261	907	921	941
Philippijnen ^{d)}	233	725	778	770
Overig Azië	323	289	230	230
Totaal Azië	4.876	8.125	8.123	8.630
<i>Afrika:</i>				
Egypte	69	109	107	108
Mauritius	272	274	244	224
Unie van Zuid-Afrika	84	267	271	357
Overig Afrika	81	163	168	178
Totaal Afrika	506	813	790	867
<i>Australië:</i>				
Queensland en Nieuw Zuid- Wales	270	546	547	544
Fidji	94	89	94	86
Totaal Australië	364	635	641	630
Totaal rietsuikerproductie ..	10.937	19.304	19.132	17.862
Verhoudingscijfers	100	176.5	174.9	163.3
Wereldsuikerproductie	19.948	28.898	28.471	29.682
Verhoudingscijfers	100	144.9	142.7	148.8

* Oostenrijk-Hongarije; ^{a)} Excl. de in huisindustrie geproduceerde suiker; ^{b)} Suiker tel quel; ^{c)} Excl. de in het binnenland verbruikte Muscovadensuiker; ^{d)} Excl. de productie der kleine molens.

WERELDVERBRUIK *) -IN- EN -UITVOER VAN SUIKER

	Verbruik		Invoer		Uitvoer	
	1929/ '30	1928/ '29	1929/ '30	1928/ '29	1929/ '30	1928/ '29
in 1.000 metrieke tons ruwzuikerwaarde						
Europa:						
Duitschland .	1.654	1.693	28	77	260	219
Tsj.-Slowakije	405	407	—	—	606	662
Oostenrijk ...	219	209	108	112	1	1
Hongarije ...	114	116	1	1	132	101
Zwitserland ..	172	172	167	166	1	1
Frankrijk ...	1.043	1.020	486	562	318	323
België	226	223	75	84	101	118
Nederland ...	285	258	173	220	112	162
Groot-Britt. .	2.004	2.129	1.973	2.172	327	167
Polen	385	411	—	—	445	316
Sovjet-Rusl. c)	1.100 ^{a)}	1.350 ^{a)}	304	40	120	138
Denemarken .	186	198	51	35	2	2
Zweden	270	244	124	116	—	—
Italië	381	395	8	33	10	10
Spanje	295	286	—	2	—	—
Overig Eur. c)	909	915	610	617	32	46
Totaal Eur. . .	9.648	10.026	4.108	4.237	2.467	2.266
Azië:						
China, Hongkong ^{b)}	1.175 ^{a)}	1.210	1.000 ^{a)}	975	3 ^{a)}	3
Britsch-Indië	4.230 ^{a)}	4.051	1.210	1.126	60 ^{a)}	59
Japan, Formosa	869	898	214	262	216	217
Java	396	338	—	—	2.568	2.812
Philippijnen ^{e)}	40 ^{a)}	40 ^{a)}	2	2	730	671
Overig Azië ^{b)}	562	531	534	501	6	7
Totaal Azië ..	7.272	7.068	2.960	2.866	3.583	3.769
Afrika:						
Egypte	170 ^{a)}	169	60 ^{a)}	98 ^{b)}	7 ^{a)}	7 ^{b)}
Unie van Zuid Afrika	185	182	20	23	115	78
Mauritius ...	10	9	—	—	233	263
Overig Afr. ^{b)}	463	455	435	431	135	136
Totaal Afrika.	828	815	515	552	490	484
Amerika:						
Ver. Staten	6.342	6.591	3.172	4.449	76	137
Hawai	20	20				
Portorico en Maagden-eilanden	50	50				
Cuba ^{b)}	153	137	—	—	3.407	4.963
Canada Newfoundland ^{b)}	449	427	440	442	11	14
Brit. W.-Indië, Guyana ^{b)}	46	47	4	4	310	334
Fransch West Indië ^{b)}	4	4	—	—	59 ^{a)}	46
Haiti, San Domingo ^{b)}	29	29	1	1	366 ^{a)}	328
Mexico	220	213	—	—	—	—
Overig Midden Amerika ^{b)}	92	92	2	4	47 ^{a)}	28
Argentinië ^{d)} f)	350	350	2	1	9	34
Brazilië	825 ^{a)}	825 ^{a)}	—	—	84 ^{b)}	15 ^{b)}
Peru ^{d)} f)	57	59	—	—	363	306
Overig Zuid-Amerika ^{b)}	310 ^{a)}	310	242 ^{a)}	238	28 ^{a)}	20
Totaal Amer.	8.947	9.154	3.863	5.139	4.760	6.225
Australië:						
Australië (Vasteland) ^{b)}	321	341	—	—	223	206
Overig Aus. ^{b)}	79 ^{a)}	75	76 ^{a)}	72	93	74
Totaal Austr.	400	416	76	72	316	280
Wereld.	27.095	27.479	11.522	12.866	11.616	13.024

a) Geraamd; b) Kalenderjaar 1930, resp. 1929; c) Incl. het Aziatische gebied van Sovjet-Rusland en Turkije; d) Suiker tel quel; e) Excl. de op de Philippijnen verbruikte Muscovaden-suiker; f) Kalenderjaar 1929, resp. 1928.

* Excl. de donkere suiker van de primitieve molens in Azië en Zuid-Amerika.

De wereldproductie en werelduitvoer van automobielen in 1930.

De automobielenindustrie behoort tot een van die industrieën, die door de depressie het meest zijn getroffen. De wereldproductie bedroeg in 1930 in 17 landen, volgens een opgave in de „Commerce Reports” van 25 Mei, 4.109.231, hetgeen vergeleken met de recordproductie van 1929 (6.277.451) een vermindering beteekent van 2.168.220 stuks of van 34,6 pCt. Deze daling is toe te schrijven aan een vermindering van de koopkracht in de invoerlanden en aan den ongunstigen economischen toestand in de Ver. Staten, den grootsten producent van automobielen.

De volgende cijfers geven een beeld van de wereldproductie in de laatste 4 jaren, waarbij wij opmerken, dat de Ver. Staten hun aandeel in de wereldproductie, dat in 1928 en 1929 gestegen was, in het afgelopen jaar weer zagen terugloopen.

Wereldproductie van automobielen.

	1927	1928	1929	1930
Totaal . . . . . aantal	4.158.966	5.203.139	6.277.451	4.109.231
Stijging (+) of daling (-) procent	- 17,4	+ 25,1	+ 20,6	- 34,6
Productie:				
Ver. Staten ..	81,6	83,7	85,3	81,6
Canada ..	4,3	4,6	4,2	3,7
Totaal ..	85,9	88,3	89,5	85,3

Deze daling van de productie, die het resultaat was van een weloverwogen politiek van de groote concerns, heeft ertoe bijgedragen, dat de voorraad onverkochte wagens aan het einde van 1930 lager was dan men na een jaar van ernstige depressie zou hebben verwacht en in vele landen een normaal peil had bereikt. Zodoende stond de industrie aan het begin van dit jaar op een gezondere basis dan anders het geval zou zijn geweest. Deze snelle aanpassing van de productie aan het verminderde verbruik mag zeker als een opmerkelijk feit worden beschouwd, maar zal o.i. in verband gebracht moeten worden met het bijzonder karakter van de automobielenindustrie. Immers, ingeval van groote voorraden bestaat meer dan bij eenige andere industrie het gevaar, dat hierop groote verliezen geleden zullen worden, indien er nieuwe modellen op de markt komen, een verschijnsel, dat zich de laatste jaren in deze industrie herhaaldelijk heeft voorgedaan.

Met uitzondering van Engeland, is de productie in alle landen gedaald. De productie van de Ver. Staten en Canada daalde met 38 pCt., die van Duitschland met 12 pCt., die van Italië met 32 pCt. en die van Frankrijk met 10,5 pCt. Daar de productie van Engeland tegelijkertijd steeg, zij het weliswaar met slechts 0,7 pCt., heeft Engeland Frankrijk onder de Europeesche landen van de eerste plaats verdrongen.

Opmerkelijk is verder, dat de productievermindering het meest de personenwagens (36,3 pCt.) en in mindere mate de vrachtauto's (24,8 pCt.) betref. De „Commerce Reports” merken hierbij op, dat dit een bewijs is voor het toenemend economisch belang van het commercieele autotransport.

De volgende cijfers (zie pag. 579) betreffende de productie van automobielen zijn gebaseerd op officiële of op de meest betrouwbare bronnen.

Vergeleken met 1929 is de uitvoer van automobielen met 373.731 stuks of met 51,2 pCt. gedaald. Alleen Tsjecho-Slowakije kon zijn export in 1930 ten opzichte van 1929 vermeerderen.

De werelduitvoer van automobielen in 1930 is niet alleen absoluut, maar ook in verhouding tot de productie gedaald, en wel van 12 tot 9 pCt., hetgeen een gevolg is van de slechte economische omstandigheden in de niet-produceerende landen. De volgende tabel geeft een overzicht van den uitvoer van de verschillende landen in verhouding tot de productie.

Wereldproductie van automobielen.

Landen	1929			1930		
	Per-sonen-wagens	Vracht-auto's	Totaal	Per-sonen-wagens	Vracht-auto's	Totaal
Ver. Staten.....	4.587.400	771.020	5.358.420	2.784.745	571.241	3.355.986
Canada.....	207.498	55.797	263.295	125.442	28.760	154.192
Totaal.....	4.794.898	826.817	5.621.715	2.910.187	599.991	3.510.178
Overige landen:						
Oostenrijk.....	5.960	3.150	9.110	1.100	2.100	3.200
België.....	6.000	1.000	7.000	3.800	900	4.700
Tsjecho-Slowak.....	12.210	2.530	14.740	13.110	3.730	16.840
Denemarken.....	—	150	150	—	230	230
Engeland.....	177.769	56.156	233.925	169.099	66.577	235.676
Frankrijk.....	198.000	50.000	248.000	181.250	40.700	221.950
Duitsland.....	56.500	24.000	80.500	59.689	10.355	70.044
Hongarije.....	881	251	1.132	198	643	841
Italië.....	44.000	10.100	54.100	27.997	8.535	36.532
Japan.....	—	215	215	—	265	265
Polen.....	—	450	450	200	300	500
Rusland.....	152	1.554	1.706	1.425	—	4.425
Spanje.....	190	260	450	130	320	450
Zweden.....	500	1.258	1.758	600	1.800	2.400
Zwitserland.....	150	2.850	3.000	100	900	1.000
Totaal.....	5.01.812	153.924	5.172.736	4.61.698	137.355	4.754.053
Tot. van 17 landen.	5.296.710	980.741	6.277.451	3.371.885	737.346	4.109.231

1) Alle typen van het jaar eindigende 30 September 1930.

Wereldproductie en -uitvoer van automobielen in 1929 en 1930.

Landen	Productie		Uitvoer		Percent. van de uitvoer t.o.v. de productie	
	1929	1930	1929	1930	1929	1930
Ver. Staten.....	5.358.420	3.355.986	536.207	237.630	10	7
Canada.....	263.295	154.192	101.721	44.553	39	29
Totaal.....	5.621.715	3.510.178	637.928	282.183	11	8
Overige landen:						
Oostenrijk.....	9.110	3.200	2.858	1.474	31	46
België.....	7.000	4.700	2.723	933	39	20
Tsjecho-Slowak.....	14.740	16.840	1.389	1.494	9	8
Denemarken.....	150	230	—	—	—	—
Engeland.....	1233.925	235.676	42.321	29.319	18	13
Frankrijk.....	248.000	221.950	49.025	31.158	20	14
Duitsland.....	80.500	70.044	7.784	5.665	10	8
Hongarije.....	882	841	—	—	—	—
Italië.....	54.100	36.532	23.639	20.635	44	56
Japan.....	215	265	—	—	—	—
Polen.....	450	500	—	—	—	—
Rusland.....	1.706	4.425	—	—	—	—
Spanje.....	450	450	65	60	14	13
Zweden.....	1.758	2.400	—	150	—	6
Zwitserland.....	3.000	1.000	173	160	6	16
Totaal.....	655.736	599.053	130.027	91.548	20	15
Tot. van 17 landen.	6.277.451	4.109.231	767.955	373.731	12	9

1) In deze cijfers zijn de in Engeland geproduceerde Amerikaanse typen wagens begrepen, maar niet de wagens, die alleen daar gemonteerd zijn.

Wat de productie van de Ver. Staten in het bijzonder betreft, deze is in 1930 vergeleken met 1929 sterker gedaald dan de wereldproductie en wel met 37 pCt. Niettemin is de productie van dit land nog 14 maal zoo groot als van Engeland, dat thans de tweede plaats bekleedt. Ook de uitvoer van de Ver. Staten wijst een grotere daling aan dan die van alle landen tezamen (55 pCt. tegenover 51.2 pCt.). Evenwel was de uitvoer nog 5 maal zoo groot als die van Canada en meer dan 7 maal zoo groot als die van Frankrijk, dat onder de Europeesche landen, wat den uitvoer betreft, voor 1930 de eerste plaats inneemt.

Opmerkelijk is verder, dat de Canadeesche productie, vergeleken met 1929, met 41 pCt. is gedaald, dus nog sterker dan die van de Ver. Staten.

Tenslotte volgt hier nog een indeeling van de wagens naar het type, volgens de opgaven van The National Automobile Chamber of Commerce.

Personenwagens volgens modellen, geproduceerd in de Ver. Staten en Canada.

In procenten van de totale productie van personenwagens.

Type	1928	1929	1930
Touring.....	5,7	3,7	2,7
Roadster.....	5,5	6,7	6,9
Coupé.....	19,4	20,7	24,1
2-door Sedan.....	26,1	28,0	26,9
All other closed cars.....	40,2	39,1	38,4
Chassis.....	3,1	1,8	1,0
Totaal.....	100,0	100,0	100,0

ONTVANGEN BOEKEN.

De grondslagen der Volkshuishouding door Dr. C. A. Verrijn Stuart, Hoogleraar aan de Rijks-Universiteit te Utrecht. Derde herziene druk. Haarlem 1930; De Erven F. Bohn. (Prijs f 8.— ing., f 9.50 geb.).

Ook bij den derden druk zijn opzet en inhoud van dit boek in hoofdzaak ongewijzigd gebleven. Aan de sedert den vorigen druk verschenen litteratuur is, voor zooveel door den schrijver daarvan kon worden kennisgenomen, aandacht geschonken, waar hem dit noodig voorkwam. En op enkele punten leidde verder nadenken tot eenige verandering en aanvulling van den tekst. Tot veranderingen van meer ingrijpenden aard bestond echter niet aanleiding voor den schrijver.

Grenzen der Statistik in der Konjunkturforschung. Ein Beitrag zur Kritik der Wirtschaftsprognose von Dr. Hans Peter. Veröffentlichungen der Frankfurter Gesellschaft für Konjunkturforschung, herausgegeben von Dr. Eugen Altschul Heft 5. Bonn 1930; Kurt Schroeder Verlag.

De studie wil aantoonen, dat het doel om, onder het gebruikmaken van statistische methoden, de diagnose en prognose bij het conjunctuuronderzoek op een veilige basis te stellen, niet bereikt kan worden.

Die Entwicklung und Organisation des kommunalen Bankwesens in Deutschland von Dr. Gerhard Hartmann. (Stuttgart 1926; C. E. Poeschel Verlag, Prijs R.M. 4.80).

De kenmerken van de historische ontwikkeling en organisatie van het kommunale bankwezen in Duitsland worden geschetst. Op de rol, die de Landesbanken, Landeskredietkassen en Girozentralen spelen, wordt de aandacht gevestigd.

MAANDCIJFERS.

PRODUCTIE DER STEENKOLEN-, BRUINKOLEN- EN ZOUTMIJNEN.

(Gegevens verstrekt door den Hoofdingenieur der mijnen.)

I. Gezamenlijke Steenkolenmijnen.

	Maart 1931	Jan./Mrt. 1931	Jan./Mrt. 1930
Prod. Steenkolen in tonnen	1.077.486	3.073.438	3.041.277
Aantal normale werkdagen	26	75	76

II. Bruinkolenmijn „Carisborg“.

	Maart 1931	Jan./Mrt. 1931	Jan./Mrt. 1930
Netto-productie in tonnen..	23.042 ¹⁾	67.554	59.608
Aantal normale werkdagen	26	75	66

III. Zoutmijnen.

(Kon. Ned. Zoutindustrie te Boekelo.)

	Maart 1931	Jan./Mrt. 1931	Jan./Mrt. 1930
Afgeleverd:			
Geraff. zout.....(ton)	3.513	11.369	9.546
Industriezout.....(„)	50	182	189
Afvalzout.....(„)	125	553	603
Aantal normale werkdagen	26	76	76

Arbeiders.

Aantal.	Gezamenlijke Steenkolenmijnen	Bruinkolenmijn „Carisborg“	Zoutmijnen
1 April 1931.....	{ 11.133 ²⁾ 27.020 ⁴⁾	110	171
1 April 1930.....	{ 11.141 ²⁾ 26.755 ⁴⁾	153	142

¹⁾ 17.070 ton ruwe bruinkool en 5.972 ton bruinkoolbriketten.

²⁾ bovengronds. ³⁾ incl. 1.777 arbeiders der nevenbedrijven.

⁴⁾ ondergronds.

OVERZICHT DER RIJKSMIDDELEN.

(In Guldens)

	Mei 1931	Sedert 1 Januari 1931	Overeenkomstige periode 1930
Directe belastingen.			
Grondbelasting ... *	683.113	5.850.324	10.452.978
Personeele belasting *	357.509	4.683.650	7.755.325
Inkomstenbelasting *	12.888.327	46.148.366	48.799.368
Vermogensbelasting *	2.134.743	7.688.802	8.141.929
Dividend- en tantieme-belasting	1.353.277	4.659.637	5.597.291
Invoerrechten.	5.081.256	26.363.433	29.759.675
Statistieelrecht.	262.112	1.361.149	1.767.331
Accijnzen.			
Zout	180.915	936.466	1.023.040
Geslacht	711.959	3.691.871	4.967.222
Wijn	60.217	704.772	753.150
Gedistilleerd	3.195.133	15.826.265	15.102.815
Bier	1.133.746	5.226.625	5.899.267
Suiker	4.002.458	20.098.914	20.220.173
Tabak	3.086.369	12.724.274	11.901.644
Belasting op gouden en zilveren werken.	68.872	356.310	445.722
Indirecte belastingen.			
Zegelrechten	12.174.210	10.915.012	11.016.391
Registratierechten	1.657.037	6.717.622	12.741.450
Successierechten	3.523.743	19.840.896	19.176.656
Domeinen, wegen en vaarten.	302.860	2.214.641	2.211.655
Staatsloterij.	16.979	235.654	234.684
Loodsgelden.	340.946	1.827.335	2.046.591
Totaal-Generaal.	43.215.781	198.072.018	220.014.357

*) Zie voor deze noot E.-S. B. van 18 Maart 1931, blz. 276.
 1) Hieronder begrepen f 232.758 wegens zegelrecht van nota's van makelaars en commissionairs in effecten, enz. (Beursbel.). 2) Id. f 1.987.271. 3) Id. f 3.588.864.

HEFFINGEN VOOR HET LEENINGFONDS 1914.

	Mei 1931	Sedert 1 Januari 1931	Overeenkomstige periode 1930
Verdedigingsbelasting ..	2.530.978	9.357.161	26.083.368
Opcenten.			
Grondbelasting	519.538	2.150.157	2.101.333
Personeele belasting ..	80.106	968.936	1.472.126
Inkomstenbelasting ..	2.536.893	9.113.523	4.659
Vermogensbelasting ..	1.205.589	4.324.294	1.847.106
Dividend- en tantieme-belasting	446.582	1.537.680	4.572.620
Accijnzen op Suiker	—	—	580.416
„ „ Wijn	12.043	140.954	150.630
„ „ Gedistilleerd	319.513	1.582.627	1.510.282
Tabaksacc. op sigaretten ..	1.305	1.305	—
Zegelrecht van buitl. eff. ..	70.401	518.791	2.007.970
Totaal.	7.722.950	29.695.428	40.330.510

1) Verdedigingsbelast. I + II.

HEFFINGEN VOOR HET WEGENFONDS.

	Mei 1931	Sedert 1 Januari 1931	Overeenkomstige periode 1930
Wegenbelasting	1.701.502	7.310.777	6.920.543
Rijwielbelasting	34.213	122.000	157.353
Totaal	1.735.715	7.432.777	7.077.896

SPLITSING VAN DE OPBRENGST DER GROND-, PERSONEELE-, INKOMSTEN- EN VERMOGENSBELASTING SEDERT 1 JANUARI 1930.

Dienstjaren	Grondbelasting	Personeele belasting	Inkomstenbelasting	Vermogensbelasting
1928/29	—	—	162.024	26.865
1929/30	7.546	74.284	944.899	155.466
1930/31	4.226.102	4.593.315	45.040.654	7.506.316
1931/32	1.616.676	16.051	789	156
Totaal ..	5.850.324	4.683.650	46.148.366	7.688.803

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. ***.beteekent: cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTOS.

Ned. (Disc. Wissels. 2 16 Mei '31	Lissabon .... 7 1/2 2 Juni '30
Bk. (Bel. Binn. Eff. 2 1/2 16 Mei '31	Londen ..... 2 1/2 15 Mei '31
(Vrsch. in R.C. 2 1/2 16 Mei '31	Madrid ..... 6 19 Juli '30
Athene ..... 9 2 Dec. '28	N.-York F.R.B. 1 1/2 7 Mei '31
Batavia ..... 4 1/2 10 Mrt. '30	Oslo ..... 4 8 Nov. '30
Belgrado ..... 5 1/2 28 Mei '30	Parijs ..... 2 2 Jan. '31
Berlijn ..... 7 13 Juni '31	Praag ..... 4 24 Juni '30
Boekarest ..... 8 1 Apr. '31	Pretoria .... 5 12 Mrt. '31
Brussel ..... 2 1/2 31 Juli '30	Rome ..... 5 1/2 19 Mei '30
Budapest ..... 7 16 Juni '31	Stockholm .. 3 6 Feb. '31
Calcutta ..... 6 28 Mei '31	Tokio ..... 5.1 6 Oct. '30
Dantzig ..... 5 10 Oct. '30	Weenen ..... 7 1/2 16 Juni '31
Helsingfors ..... 6 26 Aug. '30	Warschau ... 7 1/2 3 Oct. '30
Kopenhagen .... 3 1/2 12 Nov. '30	Zwits. Nat. Bk. 2 23 Jan. '31

OPEN MARKT.

	1931				1930	1929	1914
	20 Juni	15/20 Juni	8/13 Juni	1/6 Juni	16/21 Juni	17/22 Juni	20/24 Juli
Amsterdam							
Partic. disc.	7/8-15/16	7/8-1	1-1/16	1-5/16	13/4-2	53/16-5/16	31/8-3/16
Prolong.	—	1	1-1/4	1-3/4	13/4-2	5-3/2	21/4-3/4
Londen							
Daggeld...	3/4-2	3/4-2	3/4-2	1-2	11/2-21/2	4-5 1/4	13/4-2
Partic. disc.	2 1/16-3/32	2 1/16-5/32	2 1/16-5/32	2 1/16-3/16	27/16-5/8	59/32-3/8	21/4-3/4
Berlijn							
Daggeld...	6 1/2-8	6 1/2-9	4 1/2-7	4 1/4-7	11 1/2-4 1/2	6 1/4-8 1/2	—
Partic. disc.	—	—	—	—	—	—	—
30-55 d...	—	7	5	4 3/4-5	3 1/2	7 1/2	—
56-90 d...	—	7	5	4 3/4-5	3 1/2	7 1/2	2 1/8-1 1/2
Waren-wissel.							
7 1/4	7-1/4	5-3/4	5	3 3/4-4	7 3/4-8 1/2	—	—
New York							
Daggeld 1)	11 1/2-3/4	1 1/2-3/4	1 1/2-3/4	1 1/2-3/4	2 1/2-3 1/4	7-1 1/4	13/4-2 1/2
Partic. disc.	1	1	1	1	2 1/8-1 1/4	5 1/2-1 1/2	—

1) Koers van 19 Juni en daaraan voorafgaande weken t/m Vrijdag.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	New York *)	Londen *)	Berlijn *)	Parijs *)	Brussel *)	Batavia 1)
16 Juni 1931	2.48 1/16	12.08 3/8	58.96 1/2	9.73 1/2	34.58 1/2	99 10/16
17 „ 1931	2.48 3/8	12.08 3/8	58.97 1/2	9.73 1/2	34.59	99 15/16
18 „ 1931	2.48 7/16	12.08 3/8	58.97	9.73	34.58	99 15/16
19 „ 1931	2.48 7/16	12.08 3/8	58.94	9.73	34.57 1/2	99 15/16
20 „ 1931	2.48 7/16	12.08 3/8	58.94	9.73	34.58	99 15/16
22 „ 1931	2.48 7/16	12.09	58.99 1/2	9.73	34.58	99 15/16
Laagsted. w. 1)	2.48 7/16	12.08	58.87 1/2	9.72 1/2	34.55	99 15/16
Hoogste d. w. 1)	2.48 3/8	12.09 3/8	59.02 1/2	9.73 1/2	34.60	99 15/16
15 Juni 1931	2.48 3/8	12.08 3/16	58.95	9.73	34.58 1/2	99 15/16
8 „ 1931	2.48 3/8	12.09 3/8	58.99 1/2	9.73 1/2	34.63 1/2	99 15/16
Muntpariteit	2.48 3/8	12.10 3/8	59.26	9.75	34.59	100

Data	Zwitserland *)	Weenen *)	Praag 1)	Boekarest 1)	Milaan **)	Madrid **)
16 Juni 1931	48.24	34.92 3/8	7.35 3/4	1.48 1/2	13.01	25.—
17 „ 1931	48.24 3/8	34.92 3/8	7.35 3/4	1.48 1/2	13.01	24.95
18 „ 1931	48.25	34.92 3/8	7.36	1.48 1/2	13.01 1/2	24.65
19 „ 1931	48.22	34.92 3/8	7.35 3/4	1.48 1/2	13.01 1/2	23.85
20 „ 1931	48.23 3/8	34.92 3/8	7.36	1.48 1/2	—	—
22 „ 1931	48.19	34.92 3/8	7.35 3/4	1.48 1/2	13.01	23.80
Laagsted. w. 1)	48.16	34.86	7.35	1.47 1/2	12.99	23.15
Hoogste d. w. 1)	48.27	34.95	7.36 1/4	1.49 3/8	13.02 1/2	25.25
15 Juni 1931	48.24 1/2	34.92 3/8	7.36 1/4	1.48 3/8	13.00 1/2	25.02 1/2
8 „ 1931	48.21	34.95	7.36 1/4	1.48 3/8	13.00 1/2	23.70
Muntpariteit	48.—	35.10	7.37 1/4	1.488	13.09	48.52 1/2

Data	Stockholm *)	Kopenhagen *)	Oslo *)	Helsingfors 1)	Buenos-Aires 1)	Montreal 1)
16 Juni 1931	66.60	66.52 1/2	66.55	6.25 1/2	74 7/8	2.47 3/8
17 „ 1931	66.60	66.55	66.55	6.25 1/2	76	2.47 3/8
18 „ 1931	66.62 1/2	66.55	66.55	6.25 1/2	75 5/8	2.47 3/8
19 „ 1931	66.60	66.55	66.55	6.25 1/2	—	2.47 9/16
20 „ 1931	66.62 1/2	66.55	66.55	6.25 1/2	77	2.48 3/8
22 „ 1931	66.65	66.55	66.55	6.25	77	2.47 3/8
Laagsted. w. 1)	66.50	66.47 1/2	66.47 1/2	6.24	75	2.47 3/8
Hoogste d. w. 1)	66.67 1/2	66.60	66.60	6.26 1/2	77 1/2	2.48 3/8
15 Juni 1931	66.57 1/2	66.52 1/2	66.52 1/2	6.25 1/2	75 7/8	2.47 3/8
8 „ 1931	66.62 1/2	66.60	66.60	6.25 1/2	76 3/8	2.48 3/16
Muntpariteit	66.67	66.55	66.67	6.26 1/2	95 3/4	2.48 3/4

*) Noteering te Amsterdam. **) Not. te Rotterdam. 1) Part. opgave.

In het eerste nummer van iedere maand komt een overzicht voor van een aantal niet wekelijks opgenomen wisselkoersen.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Data	Londen (\$ per £)	Parijs (\$ p. 100 fr.)	Berlijn (\$ p. 100 Mk.)	Amsterdam (\$ p. 100 gld.)
16 Juni 1931	4,861 ³ / ₃₂	3,911 ¹ / ₃₂	23,73 ¹ / ₂	40,26 ³ / ₈
17 " 1931	4,867 ¹ / ₁₆	3,919 ¹ / ₃₂	23,74 ³ / ₄	40,24 ³ / ₄
18 " 1931	4,861 ⁵ / ₃₂	3,917 ¹ / ₁₆	23,73 ³ / ₄	40,25
19 " 1931	4,861 ⁷ / ₃₂	3,919 ¹ / ₃₂	23,72 ³ / ₄	40,26
20 " 1931	4,861 ⁹ / ₃₂	3,919 ¹ / ₃₂	23,73	40,26 ³ / ₄
22 " 1931	4,862 ³ / ₃₂	3,917 ¹ / ₁₆	23,76 ³ / ₄	40,25 ³ / ₄
23 Juni 1930	4,859 ⁹ / ₃₂	3,92 ³ / ₈	23,83 ³ / ₈	40,17 ³ / ₄
Muntpariteit	4,8667	3,90 ³ / ₈	23,81 ³ / ₄	40 ¹ / ₁₆

KOERSEN TE LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	6 Juni 1931	13 Juni 1931	15/20 Juni '31 Laagste	20 Juni 1931 Hoogste
Alexandrië ..	Piast. p. £	97 ¹ / ₂	97 ¹ / ₂	97 ⁷ / ₁₆	97 ⁹ / ₁₆
Athene	Dr. p. £	375	375	374 ³ / ₄	375 ³ / ₄
Bangkok	Sh. p. tical	1/9 ¹ / ₈	1/9 ¹ / ₈	1/9 ¹ / ₈	1/10
Budapest ...	Pen. p. £	27.89 ¹ / ₂	27.87 ¹ / ₂	27.84	27.90
Buenos Aires	d. p. \$	34 ³ / ₈	34 ³ / ₈	34 ¹ / ₁₀	35
Calcutta	Sh. p. rup.	1/5 ²⁵ / ₃₂	1/5 ²⁵ / ₃₂	1/5 ²⁵ / ₃₂	1/5 ⁴⁹ / ₃₂
Constantin ..	Piast. p. £	1.025	1.025	1.025	1.025
Hongkong ..	Sh. p. \$	11 ⁷ / ₁₆	11 ³ / ₈	11 ³ / ₈	11 ³ / ₈
Kobe	Sh. p. yen	2/0 ³ / ₈	2/0 ²⁵ / ₆₄	2/0 ¹¹ / ₃₂	2/0 ⁷ / ₁₆
Lissabon	Escu. p. £	110	110	109 ³ / ₈	110
Mexico	\$ per £	9.92 ¹ / ₂	9.95	9.80	10.00
Montevideo ..	d. per £	29 ¹ / ₂	29	27 ³ / ₄	29
Montreal ...	\$ per £	4.861 ⁵ / ₃₂	4.87 ¹ / ₈	4.87 ¹ / ₈	4.88 ¹ / ₂
Rio de Janeiro	d. per Mil.	3 ⁹ / ₁₆	3 ¹³ / ₁₆	3 ⁹ / ₁₆	4
Shanghai ...	Sh. p. tael	1/2 ¹¹ / ₃₂	1/2 ³ / ₈	1/1 ⁷ / ₈	1/2 ⁵ / ₈
Singapore ..	id. p. \$	2/3 ³ / ₈	2/3 ³ / ₈	2/3 ¹ / ₁₀	2/3 ³ / ₈
Valparaiso ..	\$ per £	39.89	39.91	39.93	39.97
Warschau ..	Zl. p. £	43 ¹ / ₈	43 ¹ / ₈	43 ¹ / ₁₆	43 ¹ / ₈

1) 90 dg.

ZILVERPRIJS

GOUDPRIJS 2)

Londen 1)	N.York 2)	Londen
15 Juni 1931..	12 ⁷ / ₁₆	26 ¹ / ₂
16 " 1931..	12 ³ / ₈	26 ¹ / ₈
17 " 1931..	12 ³ / ₈	26 ¹ / ₈
18 " 1931..	12 ³ / ₈	26 ¹ / ₈
19 " 1931..	12 ⁷ / ₁₆	26 ³ / ₈
20 " 1931..	12 ³ / ₈	26 ⁷ / ₈
21 Juni 1930..	15 ¹ / ₂	33 ¹ / ₂
27 Juli 1914..	24 ¹ / ₁₆	59

1) in pence p. oz. stand. 2) Foreign silver in \$ c. p. oz. fine. 3) in sh. p. oz. fine

STAND VAN 's RIJKS KAS.

Vorderingen.	6 Juni 1931	15 Juni 1931
Saldo van 's Rijks Schatkist bij De Nederlandsche Bank.....	/ 19.083.393,95	/ 42.314.289,79
Saldo b. d. Bank voor Ned. Gemeenten	" 2.721,19	" 736.754,59
Voorsch. op ult. Mei, resp. April '31 a/d. gemeenten verstrekt op voor haar door de Rijksadministratie te heffen gemeentelijke ink.bel. en op. op de Rijksink.bel.	" 33.051.432,63	" 9.230.638,30
Voorsch. op ult. Mei, resp. April '31 a/d. gemeenten verstrekt op aan haar uit te keeren hoofdsom der personele belasting, aandeel in de hoofdsom der grondbelasting, alsmede van opcenten op die belastingen.....	" 10.871.385,04	" 8.639.819,04
Voorschotten aan Ned.-Indië.....	" 75.883.842,80	" 79.571.569,25
Id. aan Suriname.....	" 11.335.076,29	" 11.707.168,45
Id. aan Curaçao.....	" 6.528.629,60	" 6.587.663,67
Kasvord. weg. creditverst. a/h. buitenl. Dageeleningen tegen onderpand..	" 99.773.902,24	" 99.037.037,12
Saldo der postrekeningen van Rijks-comptabelen	" 24.500.000,—	" 2.000.000,—
Vordering op het Alg. Burg. Pensioenfondsi).	" 26.582.019,04	" 21.539.258,71
Vordering op andere Staatsbedrijvi).	" 10.872.836,33	" 10.983.289,39
Vordering op andere Staatsbedrijvi).	" 16.915.771,67	" 17.125.771,67
Verplichtingen.		
Schatkistbiljetten in omloop.....	/ 178.814.000,—	/ 178.814.000,—
Schatkistpromessen in omloop.....	" 74.040.000,—	" 74.040.000,—
Zilverbons in omloop.....	" 2.705.406,—	" 2.879.511,—
Schuld aan het Alg. Burg. Pensioenfondsi).	" —	" —
Id. a. h. Staatsbedrijf d. P. T. en T. i).	" 20.855.955,85	" 16.734.783,49
Id. aan andere Staatsbedrijvi).	" 1.051.331,61	" 1.102.111,61
Id. aan diverse instellingen i).	" 3.848.703,78	" 3.856.404,77

1) In regk.-crt. met 's Rijks Schatkist.

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLÓTTENDE SCHULD.

Vorderingen:	13 Juni 1931	20 Juni 1931
Saldo bij de Javasche Bank.....	—	—
Betaalmiddelen in 's Lands Kas	—	/ 41.082.000,—
w.o. muntbiljetten	—	" 1.519.000,—
Verplichtingen:		
Voorschot 's Rijks kas e. a. Rijksinstell.	/ 79.571.000,—	" 80.993.000,—
Schatkistpromessen	" 16.500.000,—	" 16.500.000,—
Schatkistbiljetten	" 1.000.000,—	" 1.000.000,—
Muntbiljetten in omloop	" 11.171.000,—	" 11.000.000,—
Schuld aan het Ned.-Ind. Muntfonds.	" 37.000,—	" 37.000,—
Idem aan de Ned.-Ind. Postspaarbank.	" 819.000,—	" 903.000,—
Voorschot van de Javasche Bank.....	" 22.419.000,—	" 24.161.000,—

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 22 Juni 1931.

Activa.		
Binnenl. Wis- (Hfdbk. f	35.594.188,69	
sels, Prom. (Bijbnk. "	147.500,—	
enz. in disc. (Ag.sch. "	8.309.387,85	f 44.051.076,54
Papier o. h. Buitenl. in disconto	"	—
Idem eigen portef. . f	228.434.147,—	
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel. "	—	" 228.434.147,—
Beleeningen (Hfdbk. f	33.452.646,83	
incl. vrsch. (Bijbnk. "	5.659.960,06	
in rek.-crt. (Ag.sch. "	56.685.460,39	
op onderp. f	95.798.067,28	

Op Effecten	f 94.060.826,71
Op Goederen en Spec. "	1.737.240,57
	" 95.798.067,28

Voorschotten a. h. Rijk .....

Munt en Muntmateriaal .....

Munt, Goud .....

Muntmat., Goud ..

f 497.181.503,—

Munt, Zilver, enz. ..

Muntmat., Zilver.. "

" 537.833.644,81¹)

Belegging 1/8 kapitaal, reserves en pen-

sioenfondsi) .....

Gebouwen en Meub. der Bank .....

Diverse rekeningen .....

f 996.255.501,65

Passiva.

Kapitaal .....

Reservefondsi) .....

Bijzondere reserve .....

Pensioenfondsi) .....

Bankbiljetten in omloop.....

Bankassignatiën in omloop .....

Rek.-Cour. (Het Rijk f

saldo's: (Anderen " 59.618.086,89

Diverse rekeningen .....

f 996.255.501,65

Beschikbaar metaalsaldo .....

Minder bedrag aan bankbiljetten in om-

loop dan waartoe de Bank gerechtigd is. "

1) Waarvan in het buitenland f 28.846.779,33.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud		Circulatie	Andere opetschb. schulden	Beschikb. Metaal-saldo 1)	Dek-kings parc.
	Munt	Muntmat.				
22 Juni '31	88.687	408.494	842.202	101.983	159.773	57
15 " '31	88.487	389.994	849.489	75.597	148.488	56
8 " '31	88.486	361.494	852.874	39.231	131.379	54 ¹ / ₂
1 " '31	88.484	361.494	885.730	42.520	116.503	52 ¹ / ₂
26 Mei '31	88.484	361.494	837.012	42.852	134.470	55
18 " '31	88.484	361.494	847.662	30.558	134.697	56
23 Juni '30	64.870	367.054	790.921	61.570	117.320	54
25 Juli '14	65.703	96.410	310.437	6.198	48.521	54

1) Sedert den bankstaat van 14 Jan. '29 weder op de basis van 1/8 metaaldekking. 2) Sluippost activa.

SURINAAMSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circu-latie	Andere opetschb. schulden	Discont.	Div. reke-ningen 1)
23 Mei 1931 --	876	1.213	495	821	531
16 " 1931 ..	876	1.262	513	822	530
9 " 1931 --	871	1.333	530	826	535
2 " 1931 --	866	1.452	498	825	529
24 Mei 1930 --	915	1.297	532	1.033	498
5 Juli 1914 --	645	1.100	560	735	396

1) Sluip. der activa.

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opeschb. schulden	Beschikb. metaal-saldo
20 Juni 1931	161.000		243.600	36.000	49.160
13 " 1931	161.100		248.300	33.300	48.460
6 " 1931	161.800		249.600	32.400	49.000
23 Mei 1931	114.890	46.865	243.911	42.183	47.316
16 " 1931	114.528	46.538	247.517	40.649	45.799
9 " 1931	114.499	47.539	250.610	38.647	46.335
2 " 1931	114.782	47.143	243.582	42.611	47.448
21 Juni 1930	139.210	24.567	276.238	50.534	33.069
22 Juni 1929	161.429	21.454	304.670	43.483	42.834
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842

Data	Discontos	Wissels, buiten N.-Ind. betaalb.	Beleeningen	Diverse rekeningen ¹⁾	Dekningspercentage
20 Juni 1931		109.800		***	58
13 " 1931		113.200		***	57
6 " 1931		113.100		***	57
23 Mei 1931	9.053	24.330	36.208	29.182	57
16 " 1931	8.955	26.750	36.288	29.475	57
9 " 1931	9.012	26.274	36.434	31.126	56
2 " 1931	8.920	29.484	37.285	28.391	57
21 Juni 1930	10.451	45.944	46.123	39.090	50
22 Juni 1929	9.812	27.312	100.097	35.631	53
25 Juli 1914	7.259	6.395	75.541	2.228	44

¹⁾ Sluitpost activa.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten in duizenden ponden sterling.

Data	Metaal	Bankbilj. in circulatie	Bankbilj. in Banking Departm.	Other Securities	
				Disc. and Advances	Securities
17 Juni 1931	161.987	352.266	68.661	9.395	28.044
10 " 1931	156.288	354.251	61.005	6.597	28.526
3 " 1931	152.934	356.371	55.505	7.106	28.311
27 Mei 1931	152.078	354.860	56.158	6.825	28.553
20 " 1931	151.206	351.541	58.633	5.956	25.890
13 " 1931	150.004	353.127	55.850	6.362	25.343
18 Juni 1930	157.490	359.247	57.363	7.099	10.641
22 Juli 1914	40.164		29.317		33.633

Data	Gov. Sec.	Public Depos.	Other Deposits		Reserve	Dekningsperc. ¹⁾
			Bankers	Other Accounts		
17 Juni '31	30.846	15.017	71.446	33.681	69.721	58
10 " '31	33.121	9.627	69.561	33.267	62.037	55 ^{1/2} ₃₂
3 " '31	38.496	6.545	72.209	33.920	56.563	50 ^{3/4} ₃₂
27 Mei '31	31.215	17.449	54.761	33.820	57.218	53 ²⁹ ₃₂
20 " '31	31.880	14.966	56.634	34.026	59.665	56 ¹³ ₃₂
13 " '31	35.665	10.324	62.199	33.966	56.877	53 ¹³ ₃₂
18 Juni '30	46.476	16.578	58.332	35.687	58.243	52 ¹⁰ ₃₂
22 Juli '14	11.005	13.736		42.185	29.297	52

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Data	Goud	Zilver	Te goed in het buitenl.	Wissels	Waarv. op het buitenl.	Beleeningen	Renteloos voorschot a. d. Staat
12 Juni '31	56.138	845	5.573	25.280	20.584	2.866	3.200
5 " '31	55.933	835	5.464	25.407	20.695	2.869	3.200
29 Mei '31	55.634	827	5.430	26.919	20.730	2.806	3.200
22 " '31	55.633	818	5.651	25.851	20.506	2.770	3.200
13 Juni '30	43.900	314	6.864	23.579	18.678	2.734	3.200
23 Juli '14	4.104	640		1.541		8	769

Data	Bons v. d. zelfst. amort. k.	Diversen ¹⁾	Circulatie	Rekg. Courant		
				Staat	Zelfst. amort. k.	Particulieren
12 Juni '31	5.082	2.234	77.012	1.016	8.320	13.383
5 " '31	5.082	2.665	77.803	990	8.656	12.395
29 Mei '31	5.082	2.506	78.185	1.123	8.817	12.669
22 " '31	5.082	2.218	76.326	1.540	8.975	12.260
13 Juni '30	5.395	1.591	71.936	3.516	1.935	8.605
23 Juli '14			5.912	401		943

¹⁾ Sluitpost activa.

DUITSCHER RIJKBANK.

Voornaamste posten in miljoenen Reichsmark.

Data	Goud	Daarvan bij buitenl. circ. banken ¹⁾	Devisen als gouddekking geldende	Andere wissels en cheques	Beleeningen
15 Juni 1931	1.765,6	198,1	104,3	2.019,1	154,8
7 " 1931	2.299,9	259,4	113,0	1.709,5	69,9
31 Mei 1931	2.390,3	207,6	186,2	1.791,4	167,2
23 " 1931	2.370,4	207,6	196,6	1.430,5	67,1
15 " 1931	2.370,3	207,6	170,8	1.417,4	180,8
14 Juni 1930	2.618,8	149,8	422,2	1.543,8	55,1
30 Juli 1914	1.356,9	—	—	750,9	50,2

Data	Effecten	Diverse Activa ²⁾	Circulatie	Rekg.-Crt.	Diverse Passiva
15 Juni 1931	102,7	574,0	3.888,6	323,6	251,5
7 " 1931	102,7	542,7	4.079,3	270,5	245,0
31 Mei 1931	102,7	541,5	4.299,1	353,3	244,0
23 " 1931	102,7	472,3	3.751,4	374,4	246,9
15 " 1931	102,7	491,2	3.909,9	279,4	261,3
14 Juni 1930	101,0	620,0	4.278,8	537,4	219,8
30 Juli 1914	330,8	200,4	1.890,9	944,-	40,0

¹⁾ Onbelast. ²⁾ W.o. Rentenbankscheine 15, 7 Juni, 31, 23, 15 Mei '31, 14 Juni '30, resp. 38; 36; 11; 46; 35; 51 mill.

NATIONALE BANK VAN BELGIË.

Voornaamste posten in miljoenen Belgas.

Data	Goud		Goud en zilver b. d. schatkist	Binnen- en buitenlandse wissels	Beleeningen op Belgische Staatsfondsen	Voorsch. a. d. Staat voor ingetrokken marken	Circulatie	Rekg. Crt.	
	Munt en metaal	Te goed in en wissels op het buitenl.						Schatkist	Partic.
18 Juni 1931	1433	860	—	728	33	292	3.186	16	167
10 " 1931	1433	861	—	728	34	292	3.220	4	145
3 " 1931	1447	848	—	731	38	292	3.231	48	90
27 Mei 1931	1448	870	—	744	35	292	3.218	33	150
20 " 1931	1447	871	—	738	34	292	3.204	37	153
19 Juni 1930	1202	715	45	770	32	310	2.885	20	127

¹⁾ 1930.

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Goudvoorraad		Wettig betaalmiddel, F. R. Notes etc.	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes		In herdisc. v. d. member banks	In de open markt gekocht
3 Juni '31	3.259,1	1.810,8	167,9	172,8	134,2
27 Mei '31	3.259,3	1.824,9	173,2	152,9	124,5
20 " '31	3.223,3	1.823,4	176,6	148,9	131,0
13 " '31	3.210,6	1.790,5	178,3	144,9	153,1
6 " '31	3.172,3	1.807,3	172,7	150,2	193,9
29 Apr. '31	3.174,7	1.814,8	177,4	155,2	169,8
4 Juni '30	3.060,6	1.641,6	164,7	239,7	189,2

Data	Belegd in U. S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circulatie	Totaal Deposito's	Gestort Kapitaal	Goud-Dekningsperc. ¹⁾	Algem. Dekningsperc. ²⁾
3 Juni '31	598,3	1.583,6	2.484,4	168,4	80,1	84,2
27 Mei '31	598,4	1.551,8	2.471,1	168,4	81,0	85,3
20 " '31	598,5	1.551,5	2.452,5	168,5	80,5	84,9
13 " '31	598,4	1.528,3	2.483,2	168,5	80,0	84,5
6 " '31	598,4	1.540,8	2.471,5	168,6	79,0	83,4
29 Apr. '31	598,3	1.527,7	2.462,8	168,6	79,5	84,0
4 Juni '30	543,8	1.457,3	2.464,5	170,6	78,0	82,2

¹⁾ Verhouding totalen goudvoorraad tegenover opeschbare schulden: F. R. Notes en netto deposito. ²⁾ Verhouding totalen voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Aantal banken	Discontos en beleen.	Belegingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal deposito's	Waarvan time deposits
27 Mei '31	29	14.813	7.785	1.847	21.059	7.396
20 " '31	28	14.905	7.803	1.834	21.230	7.409
13 " '31	22	14.925	7.853	1.835	21.296	7.398
6 " '31	36	14.922	7.846	1.829	21.174	7.422
29 Apr. '31	38	14.993	7.903	1.832	21.292	7.410
23 Mei '30	67	16.837	5.889	1.742	20.591	7.159

Hierachter volgen enkele bankstaten, welke aan het eind van ieder kwartaal worden opgenomen.

I. FEDERAL RESERVE BANK TE NEW YORK.
(In millioenen Dollars.)

Data	Goudvoorraad		Wettig betaalmiddel, Zilver etc.	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F.R. Notes		In herdisc. van de member banks	In de open markt gekocht
27 Mei 1931..	1.192,3	400,0	61,5	27,0	27,5
20 " 1931..	1.123,2	400,0	62,3	27,8	30,3
13 " 1931..	1.134,7	375,1	62,7	31,9	45,5
6 " 1931..	1.087,3	375,1	59,3	28,5	72,9
29 Apr. 1931..	1.088,4	375,2	59,3	30,6	61,7
22 " 1931..	1.056,5	365,2	59,4	31,2	41,0
15 " 1931..	1.050,7	375,2	57,5	26,1	24,6
8 " 1931..	1.037,1	365,2	59,0	34,8	57,5
1 " 1931..	1.067,0	365,2	58,2	36,2	13,3
25 Mrt. 1931..	1.073,7	380,2	56,8	34,7	13,3
18 " 1931..	1.104,3	380,3	51,6	37,9	11,6
11 " 1931..	1.109,9	380,3	56,3	38,1	50,7
4 " 1931..	1.068,8	380,5	48,8	38,8	41,1
28 Mei 1930..	965,2	273,6	53,8	52,8	47,3
29 Mei 1929..	1.002,7	275,6	41,5	194,4	11,6

Data	Belegd in U. S. Gov. Sec.	F.R. Notes in circulatie	Totaal Deposito's	Gestort Kapitaal	Algemeen Dekkings-perc. 1)
27 Mei 1931..	145,2	273,2	1.081,5	65,5	92,6
20 " 1931..	145,2	268,1	1.029,1	65,4	91,4
13 " 1931..	145,2	258,4	1.066,9	65,4	90,4
6 " 1931..	160,2	269,3	1.041,0	65,5	87,5
29 Apr. 1931..	182,7	269,0	1.053,4	65,5	86,8
22 " 1931..	182,7	261,4	1.017,2	65,5	87,3
15 " 1931..	182,7	261,8	992,9	65,5	88,3
8 " 1931..	182,7	269,9	1.006,7	65,5	85,9
1 " 1931..	182,7	278,3	1.045,3	65,6	85,0
25 Mrt. 1931..	182,7	246,3	1.016,5	65,6	89,5
18 " 1931..	201,7	249,3	1.068,2	65,7	87,7
11 " 1931..	188,3	256,0	1.088,8	65,7	86,7
4 " 1931..	183,9	267,2	1.008,4	65,7	87,6
28 Mei 1930..	179,0	184,3	990,9	66,2	84,8
29 Mei 1929..	13,4	274,5	931,2	56,3	86,6

1) Verhouding totalen voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover F.R. notes en deposito's.

II. ZWEEDSCHE RIJKSBANK. (In millioenen Kronen.)

Data	Goud	Buitenl. tegoed en wissels	Zweed. sche en vreemde Staatsf.	Disconto's en Beleen. 1)	Circulatie	Rek. Crt.
6 Juni '31	239,3	214,8	66,0	256,3	519,9	239,1
30 Mei '31	239,4	218,0	65,5	259,0	542,4	239,2
23 " '31	239,5	218,0	76,6	214,6	488,1	230,8
16 " '31	239,6	218,5	76,6	226,2	506,3	231,1
9 " '31	239,7	218,7	76,6	197,8	509,8	199,3
2 " '31	239,8	222,1	76,6	228,5	546,5	193,0
25 Apr. '31	239,8	226,0	76,6	181,4	482,5	211,8
18 " '31	239,8	225,8	76,6	185,7	494,1	206,1
11 " '31	239,9	230,7	73,0	190,3	509,6	198,1
4 " '31	239,9	230,4	73,0	240,8	573,1	201,8
28 Mrt. '31	240,0	232,1	73,0	174,4	517,3	171,2
21 " '31	240,1	260,2	73,0	156,8	501,1	186,2
14 " '31	240,2	262,1	71,0	164,4	516,2	182,4
7 Juni '30	243,0	297,0	83,8	147,3	534,3	184,9
8 Juni '29	234,0	112,1	81,8	327,2	496,4	210,6
25 Juli '14	105,8	115,6	28,0	92,4	206,2	68,2

1) Vanaf 29 Oct. '27 excl. de voorschotten en kascredieten, die niet voor dekking beschikbaar zijn.

III. BANK VAN NOORWEGEN. (In millioenen Kronen.)

Data	Goud	Tegoed in het buitenl.	Effecten	Disconto's en Beleen.	Circulatie	Rek. Crt.
8 Juni 1931..	146,4	26,0	54,4	174,1	285,3	63,6
30 Mei 1931..	146,4	25,1	54,4	178,4	291,1	63,6
22 " 1931..	146,4	31,1	53,9	173,5	289,4	63,8
15 " 1931..	146,4	30,8	53,9	177,0	290,7	67,2
7 " 1931..	146,4	30,3	53,9	176,6	291,7	60,6
30 April 1931..	146,4	31,5	53,9	184,9	295,8	66,5
22 " 1931..	146,4	33,2	53,9	172,0	288,0	62,9
15 " 1931..	146,4	36,4	53,9	171,6	291,2	62,8
7 " 1931..	146,4	37,7	54,4	173,7	297,0	61,5
31 Maart 1931..	146,4	36,7	54,3	183,1	295,8	71,9
23 " 1931..	146,4	30,5	54,3	172,0	280,9	69,1
16 " 1931..	146,4	25,7	54,3	176,0	280,0	69,8
7 Juni 1930..	146,6	41,6	36,2	224,0	304,0	82,3
7 Juni 1929..	146,8	43,6	11,4	269,6	303,0	104,4
22 Juli 1914..	52,4	65,7	8,9	79,3	120,8	10,7

IV. NATIONALE BANK VAN DENEMARKE.
(In millioenen Kronen.)

Data	Goud	Pasmunt	Buitenl. saldi, munt en wissels	Binnenl. wissels bel. en cred.	Circulatie	Rek. Crt.
30 Mei 1931..	171,9	6,6	69,9	101,3	341,5	38,6
30 April 1931..	171,9	6,7	66,2	109,1	353,7	55,2
31 Mrt. 1931..	171,8	6,7	77,6	92,9	341,3	40,2
31 Mei 1930..	172,3	7,1	106,3	98,0	371,1	41,7
31 Mei 1929..	172,6	7,8	94,8	89,2	358,2	45,1
30 Juni 1914 1)	75,6	6,6	—	—	159,8	4,8

1) Wegens andere berekening niet vergelijkbaar.

V. BANK VAN SPANJE.
(In millioenen Peseta's.)

Data	Goud	Zilver	Staatsfondsen 1)	Disconto's en Beleen.	Circulatie	Rek. Crt.	
						Partic.	Staat
13 Juni '31	2.425	689	582	2.652	5.259	840	13 ^a
9 " '31	2.424	693	582	2.638	5.294	830	17 ^a
30 Mei '31	2.424	701	582	2.569	5.197	830	2 ^a
23 " '31	2.424	698	582	2.455	5.160	808	43 ^a
16 " '31	2.424	695	583	2.407	5.088	814	82 ^a
9 " '31	2.423	698	583	2.343	5.038	782	47 ^a
2 " '31	2.423	703	583	2.246	4.983	764	2 ^a
25 April '31	2.423	706	583	2.257	4.951	767	28 ^a
18 " '31	2.422	707	583	2.183	4.892	736	26 ^a
11 " '31	2.421	709	583	1.999	4.744	779	24 ^a
4 " '31	2.421	713	583	2.041	4.670	785	48
28 Maart '31	2.420	717	583	1.953	4.604	801	116
14 Juni '30	2.471	716	584	1.877	4.403	806	204
15 Juni '29	2.561	720	585	1.930	4.280	967	320
24 Juli '14	543,5	726,8	494,4	783,8	1919,0	497,9	

1) Ten bedrage van 344 millioen, plus voorschot in rek.-crt. aan de schatk. 2) Actief.

VI. ZWITSERSCHE NATIONALE BANK.
(In millioenen Francs.)

Data	Goud	Zilver	Gouddeviezen	Disconto's en Beleen. 1)	Circulatie	Rek. Crt. 2)
15 Juni 1931..	680,0	—	368,5	69,6 ^a	962,6	266,6
6 " 1931..	652,5	—	326,9	70,6	966,3 ^a	190,9
30 Mei 1931..	642,8	—	310,0	78,0	989,8 ^a	146,7
23 " 1931..	642,8	—	297,1	74,4	922,6 ^a	194,4
15 " 1931..	642,8	—	300,8	71,3	919,8	192,4
7 " 1931..	642,8	—	288,4	81,3	941,1	173,1
30 April 1931..	642,8	—	315,3	99,2	987,8	149,3
23 " 1931..	642,8	—	316,5	68,0	907,0	197,7
15 " 1931..	642,8	—	315,8	66,4	920,5	188,5
7 " 1931..	642,8	—	313,7	86,2	971,8	158,4
31 Maart 1931..	642,8	—	306,1	94,6	994,4	133,8
23 " 1931..	642,9	—	316,8	64,0	898,4	208,5
15 Juni 1930..	578,9	—	365,9	77,9	849,3	279,1
15 Juni 1929..	191,6	340,2	204,5	109,7	921,7	95,5
23 Juli 1914..	180,1	18,9	—	107,8	267,9	105,2

1) Sedert 31 Maart '28 zonder rek.-crt. saldi in het buitenland. Deze zijn met ingang van dien datum met den post buitenlandsche wissels tot den post gouddeviezen samengesmolten. 2) Sedert 31 Mrt. '28 uitsluitend de dagelijks vervallende verplichtingen.

VII. OOSTENRIJSCH-NATIONALE BANK.
(Voornaamste posten in millioenen Schillingen.) 1)

Data	Goud 1)	Vreemd geld, deviezen en legd. (i.h. buitl. 2)	Andere edelvaluta	Disconto's en Beleen.	Voor-schot ojd. Staat	Circulatie	Rek. Crt.
15 Juni '31	214,3	136,4	347,9	488,2	96,1	1.050,1	236,3
7 " '31	214,3	116,1	346,7	475,4	96,1	1.055,7	196,2
31 Mei '31	214,3	116,5	401,4	451,9	96,1	1.140,6	142,2
23 " '31	214,3	119,4	446,8	350,0	96,1	919,2	311,2
15 " '31	214,3	128,8	483,3	297,6	96,1	1.037,9	185,9
7 " '31	214,3	135,7	505,4	70,1	96,1	905,4	119,2
30 Apr. '31	214,3	138,4	507,3	89,2	96,1	984,4	64,1
23 " '31	214,3	134,5	500,9	57,6	96,1	834,3	172,3
15 " '31	214,3	132,1	494,6	65,1	96,1	866,7	139,4
7 " '31	214,4	138,8	499,6	76,1	96,1	930,4	98,0
31 Mrt. '31	214,4	138,6	499,1	92,1	96,1	977,6	66,4
23 " '31	214,4	135,2	492,7	60,0	96,1	836,5	165,4
15 Juni '30	168,5	256,4	391,3	89,3	101,5	922,5	91,5
15 Juni '29	186,6	191,6	340,2	204,5	109,7	921,7	95,5

1) 1 Schilling = 0.694 goudkronen = 10.000 papierkronen. 2) Als dekking der circulatie en saldi in rek. crt. geldende, volgens art. 85 der Statuten.

VIII. NATIONALE BANK VAN HONGARIJE.

(In millioenen Pengö's. 1 Pengö = 12.500 Kr.)

Data	Goud	Vreemd geld, deviezen tegevoerd in het buitenland.)	Binnenl. wissels, ceelen en effecten	Voorschot aan den Staat	Circulatie	Rekg.-Courant	
						Staat	Partic.
15 Juni '31	112	7	232	60	334	13	18
7 " '31	112	18	237	60	354	15	15
31 Mei '31	112	21	257	60	370	16	25
23 " '31	112	23	215	60	319	25	21
15 " '31	112	31	225	60	356	12	17
7 " '31	112	44	244	60	380	17	17
30 April '31	112	47	263	60	406	16	15
23 " '31	126	15	205	60	320	21	20
15 " '31	126	20	214	60	334	24	18
7 " '31	126	26	236	60	366	19	19
31 Maart '31	126	25	258	60	385	19	19
15 Juni '30	163	25	194	83	393	42	25
15 Juni '29	177	12	356	92	398	186	14

1) Als dekking van biljetten en saldi in rekg.-courant geldende, volgens art. 85 der statuten.

IX. TSJECHOSLOWAAKSCHE NATIONALE BANK.

(In millioenen Tsjechoslow. Kronen.)

Data	Vordering op den Staat	Goud en Zilver	Vreemd geld en tegevoerd in het buit.l.	Disconto's en beleeningen	Circulatie	Rek. Crt.
7 Juni 1931	3.317	1.541	2.051	288	6.432	912
31 Mei 1931	3.323	1.542	2.043	245	6.732	665
23 " 1931	3.326	1.541	2.046	147	5.773	1.424
15 " 1931	3.330	1.541	2.018	141	5.966	1.210
7 " 1931	3.338	1.542	2.028	156	6.179	1.051
30 April 1931	3.341	1.542	2.078	170	6.609	711
23 " 1931	3.345	1.542	2.104	163	5.743	595
15 " 1931	3.352	1.542	2.131	171	5.933	1.478
7 " 1931	3.357	1.542	2.160	183	6.390	1.102
31 Maart 1931	3.364	1.542	2.199	163	6.699	828
23 " 1931	3.366	1.542	2.231	121	5.788	1.713
7 Juni 1930	3.995	1.262	1.730	625	6.877	685
7 Juni 1929	3.995	1.206	1.730	625	6.877	685

X. ZUIDAFRIKAANSE RESERVEBANK.

(Voornaamste posten in duizenden Ponden.)

Data	Goud en Goudcert.	Disconto's en beleen.	Waarvan Reg.-papier	Circulatie	Rek. Crt.	Algemeen Dekkings perc. *)
29 Mei 1931..	6.583	7.067	414	8.143	6.821	46,2
22 " 1931..	6.184	7.004	264	6.544	7.457	45,2
15 " 1931..	6.166	6.612	268	6.858	6.819	46,1
8 " 1931..	6.204	6.917	271	7.333	6.566	45,4
1 " 1931..	6.639	7.771	296	8.292	7.040	44,9
24 April 1931..	6.304	7.154	224	6.692	7.545	45,5
17 " 1931..	6.265	7.584	190	6.835	7.215	45,9
10 " 1931..	6.601	7.524	240	7.393	7.159	46,5
2 " 1931..	7.131	8.255	260	8.286	7.955	43,8
27 Maart 1931..	6.423	7.132	285	7.412	6.962	46,8
20 " 1931..	6.410	6.790	265	6.711	6.670	49,1
13 " 1931..	6.774	7.198	252	7.017	7.369	47,9
6 " 1931..	6.561	7.545	252	7.670	7.269	45,0
30 Mei 1930..	7.252	8.323	96	8.979	7.057	46,0
30 Mei 1929..	8.257	9.404	—	9.709	7.044	47,1

*) Verhouding goud, goudcert. en pasmunt tegenover opeisbare schulden: bankbiljetten en deposito's.

XI. BANK VAN LITHAUEN.

(In millioenen Lita's.)

Data	Goud	Zilver	Buitenl. Deviezen	Disconto's en Beleen.	Kapitaal	Bankbiljetten in omloop	Deposito's
31 Mei 1931	39,5	2,9	63,4	106,8	12,0	108,6	91,7
15 " 1931	39,5	2,9	69,8	106,5	12,0	107,9	101,7
30 Apr. 1931	39,4	2,9	74,2	104,5	12,0	111,9	97,6
15 " 1931	39,5	2,8	76,2	102,0	12,0	107,1	103,3
31 Mrt. 1931	39,4	2,8	70,6	109,2	12,0	112,8	98,1
15 " 1931	39,4	3,0	67,3	103,3	12,0	104,0	99,6
31 Mei 1930	35,2	4,3	73,0	96,2	12,0	98,0	98,9
31 Mei 1929	34,4	4,4	39,0	83,5	12,0	85,5	69,0

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

23 Juni 1931.

De tarwe-markt heeft deze week weder in sterke mate den invloed ondervonden van oogst- en weerberichten en gedurende het grootste gedeelte der week werd zij zelfs geheel door die berichten beheerscht. Daar er uit Canada nu en dan regen gemeld werd, evenals uit het zomertarwegebied der Vereenigde Staten, en daar ook de berichten omtrent de wintertarwe in de Vereenigde Staten gunstig waren, was aanvankelijk van een vaste stemming aan de tarwemarkt geen sprake. Daar echter ook tevens telkens weer werd gerapporteerd, dat de regen in Canada eigenlijk niet algemeen genoeg en niet hevig genoeg was, trad evenmin een sterke verlaging in, en de noteringen van 19 Juni aan de termijmarkt te Winnipeg waren slechts ongeveer 1 dollarcent per bushel lager dan aan het einde der vorige week. Flauwer was de markt in de Vereenigde Staten en de verlaging was daar ook wat groter. Vooral voor den Juli-termijn was dat het geval, die ongeveer 2½ dollarcent gedaald was. Dit was het gevolg van de opnieuw opgetreden vrees, dat de Federal Farm Board spoediger en in sterkere mate dan men eigenlijk den laatsten tijd gedacht had, zijn voorraden aan de markt zou gaan brengen. Die vrees was opnieuw ontstaan, omdat de Farm Board had laten weten, dat hij niet zeer lang zou wachten met den verkoop zijner tarwe, indien daartoe reeds eerder de gelegenheid zou bestaan, en dat hij in dat geval de tarwe ook voor verkoop in Amerika aan de markt zou brengen. Wel werd daaraan toegevoegd, dat dit slechts zou plaats vinden, zolang de tarwemarkt er niet te zeer door werd gedrukt, maar deze geheele mededeeling van den Farm Board werd toch als een reden voor een flauwe marktstemming beschouwd. Daarbij kwam dan, dat de vraag in Europa meestal slecht was en er slechts een enkelen keer in Engeland wat meer zaken mogelijk waren. Ook de omstandigheid, dat in Italië een maalgod werd uitgevaardigd, volgens hetwelk slechts 5 pCt. buitenlandsche tarwe mag worden gebruikt en de molenaars de overige 95 pCt. hunner behoefte geheel mochten dekken met Italiaansche tarwe, drukte de markt. Dat tegelijkertijd in Frankrijk het veroorloofde percentage buitenlandsche tarwe met 5 pCt. verhoogd werd en daardoor op 30 pCt. gebracht, vormde slechts een zeer gering tegenwicht. Verder is de stand der tarwe in Frankrijk, in verband met de betere weersomstandigheden, aanmerkelijk gunstiger geworden, terwijl ook uit Duitschland goede oogstberichten kwamen. Bovendien blijkt het, dat werkelijk de uitzaai van tarwe in Duitschland dit jaar aanmerkelijk grooter is dan in het vorige jaar, hetgeen in overeenstemming is met de raadgevingen, die indertijd uitgingen van de Deutsche regering, welke toen aandrong op groteren uitzaai van tarwe met gelijktijdige vermindering van dien van rogge. Volgens de officiële gegevens is in Pruisen de met wintertarwe bezaaide oppervlakte tegenover verleden jaar uitgebreid met 20 pCt., terwijl voor rogge een vermindering met 7 pCt. plaats vond. Ook de berichten over den Russischen uitzaai wijzen op de waarschijnlijkheid, dat Rusland dit jaar een groteren oogst zal hebben. De bezaaide oppervlakte schijnt namelijk werkelijk te zijn vermeerderd en het is dus slechts een kwestie van weersomstandigheden, of Rusland dit jaar in nog sterkere mate dan in het afgelopen seizoen tarwe zal verschepen. Het schijnt, dat het weder den laatsten tijd in Rusland over het algemeen niet gunstig is geweest. Bij dit alles kwam dan nog, dat uit Argentinië veel tarwe werd afgeladen en dat de naar Europa onderweg zijnde hoeveelheid zeer groot is. Deze bedroeg op 20 Juni 7,4 miljoen quarters, evenals een week tevoren, terwijl op den overeenkomstigen datum van het vorige jaar slechts 4,4 miljoen quarters onderweg waren. Vermelding verdient bij dit alles echter, dat, ondanks den nu en dan in de afgelopen week gevallen regen, de ramingen der nieuwe Canadeesche tarwe-opbrengst zeer laag blijven. Volgens de Canadeesche rapporten is in verschillende gedeelten der Prairie-Provincies veel tarwe onherroepelijk verloren gegaan en mag er met zekerheid op worden gerekend, dat de oogst veel kleiner zal worden dan verleden jaar. Tevens hoort men telkens beweren, dat de uitzaai in Argentinië en Australië veel kleiner is dan in het vorige jaar en dat deze vermindering in Australië ongeveer 40 pCt. zal bedragen. Invloed op de markt zullen die verminderingen van den uitzaai waarschijnlijk eerst ten volle kunnen krijgen in de tweede helft van het seizoen, doch reeds nu droegen zij bij tot het onzekere karakter, dat de markt deze week heeft gehad. Men had den indruk, dat er slechts weinig behoefte te gebeuren, om een verhooging te veroorzaken en op 20 Juni scheen zulk een verhooging te ontstaan, toen

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	14/20 Juni 1931	Sedert 1 Jan. 1931	Overeenk. tijdvak 1930	14/20 Juni 1931	Sedert 1 Jan. 1931	Overeenk. tijdvak 1930	1931	1930
Tarwe	20.919	578.223	626.393	—	9.515	25.716	587.738	652.109
Rogge	734	162.784	211.814	—	105	24.440	162.889	236.254
Boekweit	44	11.636	7.307	—	145	1.467	11.781	8.774
Maïs	3.186	515.269	464.929	635	118.246	78.695	633.515	543.624
Gerst	5.560	300.023	211.534	—	21.615	20.150	321.638	241.684
Haver	7.377	143.147	102.550	—	1.410	2.602	144.557	105.152
Lijnzaad	181	109.849	36.822	—	266.375	138.066	376.224	174.888
Lijnkoek	800	42.118	83.723	—	204	—	42.322	83.723
Tarwemeel	4.805	56.736	52.976	406	17.746	18.338	74.482	71.314
Andere meelsoorten	483	22.150	9.796	169	7.674	—	29.824	9.796

President Hoover bekend maakte, dat de Amerikaanse regeering geneigd was om tot schorsing gedurende een vrij lange periode van de betaling der oorlogsschulden over te gaan, hetgeen dan ook voor de Deutsche herstelschulden zulke een schorsing met zich zou brengen. Daar de lage graanprijzen voor een niet gering gedeelte te beschouwen zijn als een gevolg van de wereldcrisis en deze laatste tengevolge van een maatregel, als door President Hoover aangegeven, wel eens een belangrijke verbetering zou kunnen ondergaan, was tarwe op 21 en 22 Juni aanmerkelijk vaster. Juli sloot te Chicago $1\frac{1}{2}$ dollarcent per 60 lbs. hooger dan een week tevoren, terwijl voor de andere termijnen en aan de markt te Winnipeg de verhooging $2\frac{1}{2}$ à $3\frac{1}{2}$ cent bedroeg. De Argentijnsche termijnmarkten waren op 22 Juni na de inzinking van het eerste gedeelte der week 5 à 10 centavos per 100 KG. hooger, terwijl tevens de koers van den Argentijnschen peso aanmerkelijk was gestegen.

Omtrent rogge wordt uit Duitsland bericht, dat de voorraden van het inlandsche product daar nu zeer klein zijn geworden, doch tot verbeterde vraag voor Russische en Amerikaanse rogge heeft dat in Europa deze week nog nauwelijks geleid. Een lading Russische rogge, die in Europeesche wateren was aangekomen, vond geen plaatsing en werd overkocht naar Rotterdam gedirigeerd. De algemeene verbetering der markt, welke op 22 Juni intrad, deed echter ook op rogge haar invloed gevoelen en iets betere prijzen werden in Nederland op 22 Juni ook voor rogge betaald. De verschepingen van rogge uit Rusland, zoowel als uit Noord-Amerika, zijn deze week zeer klein geweest. Het schijnt, dat rogge in Centraal Europa, in Duitsland en in Polen er niet zoo goed voor staat als andere graansoorten, want zoowel in Hongarije als in Oostenrijk, Polen en sommige gedeelten van Duitsland wordt over den stand dezer graansoort geklaagd. In Noord-Amerika was de stemming voor rogge deze week aanvankelijk onzeker en op 18 Juni zelfs zeer flauw, doch later, toen alle graansoorten veel vaster waren, steeg ook de prijs voor rogge, zoodat te Chicago en Winnipeg het slot op 22 Juni ongeveer 1 dollarcent per 56 lbs. hooger was dan een week tevoren.

Ook voor maïs zijn in het eerste gedeelte der week de prijzen voortdurend gedaald. Vooral was dat het geval, toen op de zeer groote Argentijnsche verschepingen van de voorafgaande week ook ditmaal weder verschepingen volgden, die grooter waren dan ooit tevoren. Zooveel maïs als in de afgelopen week is er zelfs in 1927, het jaar van den zeer grooten Argentijnschen oogst, nooit in een enkele week uit Argentijnsche havens verscheept. De markt werd hierdoor sterk gedrukt en bij beperkte vraag daalden de prijzen aanmerkelijk. In Nederland is deze week zoo goed als geen maïs aangekomen, doch de flauwe stemming kon daardoor niet worden voorkomen. In de laatste dagen der week echter werd uit Duitsland bericht, dat zeer waarschijnlijk de prijs, waartoe het maïsmonopolie in Duitsland maïs verkoopt, zeer sterk zou worden verlaagd. Op 18 Juni leidde dit op de sterk gedaalde prijzen reeds tot wat meer zaken, ook naar Duitsland, en op den 20sten, toen bekend gemaakt werd, dat de verkoopprijs van het maïsmonopolie verlaagd was van 250 tot 175 Mark per 1.000 KG. en de Deutsche vraag zich aanmerkelijk uitbreidde, kon een flinke verbetering in den maïsprijs intreden. In nog veel sterkere mate was dat laatste het geval op 22 Juni, toen de Deutsche maatregel algemeen bekend was geworden en tevens de reeds besproken uitslating van President Hoover haar invloed deed gelden. Bovendien was de Argentijnsche wisselkoers aanmerkelijk gestegen en tot veel hogere prijzen dan tevoren bestond in Nederland en elders goede vraag voor Platamaïs, vooral in spoedige posities, waarbij ook naar Duitsland weder vrij wat zaken werden gedaan. De Deutsche vraag viel echter niet mee en op 23 Juni bleek de prijsstijging wel wat al te groot te zijn ge-

weest. Platamaïs werd toen namelijk iets beneden het hoogste punt van den vorigen dag verhandeld.

Op dezelfde wijze hebben de prijzen voor gerst zich bewogen. Aanvankelijk was gerst flauw wegens Canadeeschen regenval en beperkte Europeesche vraag, doch later, toen het met de Canadeesche weerberichten toch niet meeviel, trad een herstel in. In Duitsland is de vergemakkelijking van den gerstimport, waarvan reeds eenigen tijd sprake is geweest, nu definitief bekend gemaakt, doch van groote betekenis is zij niet. Nu echter de roggevoorraden in Duitsland zoo klein zijn geworden, zal men wel voortgaan daar gerst te koopen. In Canada is op 20 en 22 Juni ook gerst vrij wat vaster geloopt en de verhoogde prijzen werden op den 22sten in Nederland voor flinke hoeveelheden betaald.

Ook haver is de laatste dagen duurder geworden, nadat ook deze graansoort aanvankelijk gemakkelijker te koop was gekomen, speciaal uit Canada. Zaken van groote betekenis vonden echter ook in Canadeesche haver niet plaats en de verschepingen waren ook deze week weer klein. Slechts uit Argentinië worden geregeld flinke kwantiteiten haver afgeladen. Ook Rusland verscheepte deze week vrij wat haver, waarvan een gedeelte naar Nederland is verkocht. Het aanbod is echter niet overdadig.

SUIKER.

Deze week gaf stille doch prijshoudende suikermarkten te zien.

In Amerika waren raffinadeurs in veel geringere mate dan de voorafgaande weken koopers en vonden eenige transacties in ruwsuiker plaats tot ca. 1.35 d.c. c. & fr. basis Cubasuiker. De afzet van geraffineerde suiker bleef bevreemdend.

De termijnmarkt te New-York was prijshoudend en de noteeringen beladden na enkele niet noemenswaardige schommelingen aan het einde der week op de volgende cijfers: Juli 1.20; Sept. 1.38; Oct. 1.31; Dec. 1.37 en Jan. 1.38, terwijl de laatste noteering voor spot centr. 3.35 was.

De ontvangsten in de Atlantische havens der Ver. Staten bedroegen deze week 65.000 tons, de versmeltingen 54.000 tons tegen 52.000 tons verleden jaar en de voorraden 326.000 tons tegen 487.800 tons.

De laatste Cuba-statistiek is als volgt:

	1931	1930	1929
	tons	tons	tons
Productie	3.122.000	4.675.000	5.156.315
Voorr. overgebracht per 1/1	1.410.000	321.000	193.000
Consumptie	62.000	45.000	70.000
Weekontv. afscheephavens	23.752	46.746	43.934
Totaal sedert 1/1 N. Oogst	1.435.680	2.784.317	3.988.748
Weekexport	37.574	68.077	91.996
Totaal sedert 1/1	907.009	1.432.255	2.619.604
Voorraad afscheephavens	1.663.875	1.659.272	1.370.462
„ binnenland	1.899.116	1.845.683	1.097.567
Aantal verkende fabrieken	1	8	—

De raffinadeurs in Engeland toonden slechts geringen kooplust, terwijl het aanbod eveneens niet groot was. Enkele partijen ruwe rietsuiker verwisselden van eigenaar tot ca. Sh. 6/3 cif.

Ook op de Londensche termijnmarkt was de stemming rustig; de noteeringen waren aan het slot onveranderd vergeleken bij de opening.

Op Java kon de V.I.S.P. slechts enkele luttele partijtjes Superieur oogst 1930 en No. 16 &/hooger oogst 1931 tot de oude limites van de hand doen.

Hier te lande bleef de suikermarkt zoo goed als zonder zaken. De noteeringen op de Amsterdamsche termijnmarkt waren de geheele week ongeveer als volgt: Aug. f 8½; Dec. f 9.— en Maart f 9%. De omzet bedroeg 1750 tons.

KATOEN.

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons. Manchester, d.d. 17 Juni 1931.

De Amerikaanse katoenmarkt heeft wederom een kalme week doorgemaakt. Prijzen zijn door manipulaties van speculant...

De Amerikaanse garenmarkt is nog zonder veel vooruitzichten. Verkoopen van de meeste soorten twist en weft beperken zich voornamelijk tot kleine hoeveelheden, hoewel...

Indië nam in ruwe garens de vorige maand 576.400 pond af, vergeleken met 657.700 pond verleden jaar en 1.280.200 pond in 1929.

Doekprijzen blijven vast. Er is echter tot nu toe nog geen vermeerdering in de hoeveelheid zaken, of een verbetering in de geboden prijzen gekomen.

Liverpoolnoteeringen Oost. koersen 9 Juni 16 Juni 10 Juni 17 Juni T.T. op Br.-Indië 1/5% 1/5% F.G.F. Sakellaridis 7,20 7,65 T.T. op Hongkong 1 1/4 1 1/4 G.F. No. 1 Oomra. 2,84 3,08 T.T. op Shanghai 1/2 1/2

Ontvangsten in- en uitvoeren van Amerikaansche havens. (In duizentallen balen).

Table with 4 columns: Category (Ontvangsten Gulf-Havens, Atlant.Havens, etc.), 1 Aug. '30 tot 12 Juni '31, and Overeenkomstige periode (1929/30, 1928/29).

Voorraden. (In duizentallen balen).

Table with 4 columns: Location (Amerik. havens, Binnenland, etc.), 12 Juni '31, and Overeenkomstig tijdstop (1930, 1929).

KOFFIE.

Na de vaste stemming, waarvan in het vorig Overzicht kon worden gewag gemaakt, trad in deze week een reactie

STATISTISCH OVERZICHT

Main statistical table with columns for GRANEN EN ZADEN, ZUIVEL EN EIEREN, MINERALEN, and PETROLEUM. Rows include months from 1925 to 1931 and various commodity types like Tarwe, Rogge, and Kaas.

1) Men zie voor de toelichting op dezen staat de nummers van 8 en 15 Augustus 1928 (No. 658 en 659) pag. 689/90 en 709. 2) 79 Kg. La Plata. 3) = Western vóór ring van de huidige offic. not.wijze (Jan. 1928); Barley vanaf 2/2'31; vanaf 9/2 64/5 Z.-Russ.

(Mededeeling van de Vereeniging voor den Goederenhandel te Rotterdam.)

Noteeringen en voorraden in Brazilië.

Data	te Rio		te Santos		Wisselkoers te Rio op Londen
	Voorraad (In Balen)	Prijs No. 1)	Voorraad (In Balen)	Prijs No. 4)	
22 Juni 1931	275.000	12.125	1.049.000	16.700	3 1/4 pence
15 " 1931	274.000	12.600	1.089.000	16.900	4 1/4 pence
8 " 1931	272.000	13.475	1.118.000	17.400	3 1/8 pence
22 Juni 1930	309.000	13.900	1.206.000	21.000	5 1/8 pence

1) In Reis.

Ontvangsten uit het binnenland van Brazilië in Balen.

Data	te Rio		te Santos	
	Afgelooopen week	Sedert 1 Juli	Afgelooopen week	Sedert 1 Juli
20 Juni 1931....	102.000	4.456.000	181.000	11.114.000
20 Juni 1930....	58.000	2.947.000	156.000	9.456.000

THEE.

De prijsdaling op de theemarkt in de vorige weken had ook in de afgelopen week verderen voortgang.

Te Amsterdam werd op 18 Juni een thee-veiling gehouden met een aanbod van 15.838 kisten Nederlandsch-Indische thee, directen aanvoer. De veiling had een onregelmatig verloop en de prijzen liepen van 2—8 cts. lager, hetgeen, gezien de aanzienlijke inzinking te Londen der beide vorige weken, nog meeviel.

Voor bladsorteeringen bestond de meeste vraag en de teruggang voor deze soorten was het geringst. Vooral voor Pecco's was veel belangstelling en verschillende partijen konden een enkele maal iets boven den vorigen afloop worden afgedaan. De middenprijs dier veiling komt uit op 36 1/2 cts. (vorige veiling 42 1/2 cts.). Er bleven ongeveer 2500 kisten onverkocht.

De volgende veiling is bepaald op 2 Juli a.s. met een aanbod van circa 14.000 kisten Ned.-Indische thee.

Volgens mededeeling van de Vereeniging voor de Theecultuur in Nederlandsch-Indië bedroeg de thee-uitvoer van Sumatra gedurende de maand Mei 1931 1.196.000 KG. tegenover 1.134.000 KG. in Mei 1930. Gedurende Januari—Mei

werden uitgevoerd 5.113.000 KG. (vorige jaar 4.954.000 KG.).

Zuidelijk Britsch-Indië exporteerde in April 1931 3.731.000 lbs. (v.j. 2.974.000 lbs.). In het tijdvak Januari—April bedroeg de uitvoer in 1931: 13.922.000 lbs. (v.j. 12.268.000 lbs.).

Volgens telegrafisch bericht uit Calcutta bedroeg de oogst van Noordelijk Britsch-Indië per einde Mei 1931: 31.7 miljoen lbs. tegenover 32.4 miljoen lbs. in 1930 en 37.6 miljoen lbs. in 1929.

De aanvoeren in Nederland, samengesteld volgens gegevens van het Centr. Bur. v. d. Statistiek bedroegen in Mei 1931 totaal 1.871.000 KG. (v.j. 2.083.000 KG.); De invoer tot verbruik bedroeg 865.000 KG. (v.j. 984.000 KG.), terwijl uitgevoerd werden 617.000 KG. (v.j. 788.000 KG.). Voor de periode 1/1 '31—31/5 '31 zijn deze cijfers resp. 9.424.000 KG. (v.j. 9.257.000 KG.); 5.588.000 KG. (v.j. 4.762.000 KG.) en 2.962.000 KG. (v.j. 3.104.000 KG.).

Amsterdam, 22 Juni 1931.

VRACHTENMARKT.

De afgelopen week gaf een verdere inzinking te zien van de vraag naar scheepsruimte. Veelal moeten groote reizen in ballast worden gemaakt om lading te krijgen. De markten, waar nog een behoorlijke vraag is naar scheepsruimte, lijden vanzelfsprekend onder het groote aanbod van tonnage. Het eenige vermeldenswaardige feit is, dat de Russen weer in de markt zijn op eenigszins ruime schaal voor scheepsruimte voor granen van de Zwarte Zee per Juni/Juli/Augustus. Verscheidene booten werden afgesloten met volle opties tegen 10/3 basis Continent.

De toestand op de Noord-Amerikaansche graanmarkten is vrijwel hopeloos; slechts sporadisch wordt een afsluiting vermeld en dan nog tegen lage vracht.

Van de La Platarivier werden heel wat booten bevracht, doch door het groote aanbod in het bijzonder van Juni tonnage, liep de vracht wel 9 d. terug vergeleken bij een week tevoren.

Kolen van U.K. Eenige verandering ten goede vond niet plaats. Verschepingen worden beperkt tot prompte booten en aangezien hiervan een groot aantal voorhanden is, zijn de vrachten in alle richtingen dan ook iets gemakkelijker geworden.

Vervolg STATISTISCH OVERZICHT VAN GROOTHANDELSPRIJZEN.

	DIVERSEN		KOLONIALE PRODUCTEN								INDEXCIJFERS			
	VURENHOUT basis 7" f.o.b. Zweden/Finland	RUBBER ¹⁾ Standaard Ribbed Smoked Sheets loco Londen per lb.	SUIKER Witte kristal-suiker loco R'dam/A'dam. per 100 K.G.	KOFFIE Robusta Locoprijzen Rotterdam per 1/2 K.G.	THEE Af. N.-I. thee v. A'dam gem. pr. Java- en Sumatrathee p. 1/2 K.G.	COPRA Ned.-Ind. f.m.s. per 100 K.G. Amsterdam	Bruto-gewicht v. d. buit. handel Nederland 1925 = 100		Centr. Bureau v.d. Statistiek van 1913 = 100 tot 1925 = 100	The Economist herleid van 1927 = 100 tot 1925 = 100	In-voer	Uit-voer	100,0	100,0
							f	o/o						
1925	159,75	100	2/11,625	100,0	18,75	100,0	61,375	100,0	84,5	100,0	35,875	100,0	100	100,0
1926	153,50	96,1	2/10,75	67,4	17,50	93,3	55,375	90,2	94,25	111,5	34,—	94,8	112	128
1927	160,50	100,5	1/6,375	51,6	19,125	102,0	46,875	76,4	82,75	97,9	32,625	90,9	113	116
1928	151,50	94,8	-10,75	30,2	15,85	84,5	49,625	80,9	75,25	89,1	31,875	88,9	118	128
1929	146,00	91,4	-10,25	28,8	13,—	69,3	50,75	82,7	69,25	82,0	27,375	76,3	122	132
1930	141,50	88,6	-15,875	16,5	9,60	51,2	32	52,1	60,75	71,8	22,625	63,1	124	135
Jan. 1929	152,50	95,5	-19,875	27,9	13,775	73,5	53,125	86,6	77,25	29,—	29,—	80,8	111	119
Febr. "	150,00	93,9	1/—	33,7	13,375	71,3	54	88,0	74,25	87,9	28,625	79,75	75	83
Maart "	147,50	92,3	1/0,125	34,0	13,50	72,0	54	88,0	72,75	86,1	27,625	77,0	82	111
April "	147,50	92,3	-10,5	29,5	13,375	71,3	54	88,0	74,25	87,9	26,75	74,6	110	142
Mei "	145,00	90,8	-10,875	30,5	12,25	65,3	54	88,0	73,50	87,0	25,875	72,1	135	144
Juni "	147,50	92,3	-10,625	29,8	12,00	64,0	54	88,0	69,50	82,2	24,875	69,3	137	134
Juli "	145,00	90,8	-11	30,9	13,425	71,6	54	88,0	68,50	81,1	27,50	76,7	144	147
Aug. "	145,00	90,8	-10,5	29,5	13,00	69,3	53,50	87,2	64	75,6	27,25	76,0	151	149
Sept. "	145,00	90,8	-10,125	28,4	13,475	71,9	51,75	84,3	64	75,6	28,25	78,7	135	144
Oct. "	142,50	89,2	-10,625	27,0	13,30	70,9	48,50	79,0	66	78,1	27,50	76,7	137	146
Nov. "	142,50	89,2	-10,125	22,8	12,50	66,7	41,75	68,0	66,50	78,7	27,25	76,0	128	143
Dec. "	142,50	89,2	-10,125	22,8	12,50	66,7	41,75	68,0	66,50	78,7	27,25	76,0	128	143
Jan. 1930	147,50	92,3	-10,625	29,8	12,00	64,0	54	88,0	69,50	82,2	24,875	69,3	137	134
Febr. "	147,50	92,3	-10,625	29,8	12,00	64,0	54	88,0	69,50	82,2	24,875	69,3	137	134
Maart "	147,50	92,3	-10,625	29,8	12,00	64,0	54	88,0	69,50	82,2	24,875	69,3	137	134
April "	147,50	92,3	-10,625	29,8	12,00	64,0	54	88,0	69,50	82,2	24,875	69,3	137	134
Mei "	145,00	90,8	-10,875	30,5	12,25	65,3	54	88,0	73,50	87,0	25,875	72,1	135	144
Juni "	147,50	92,3	-10,625	29,8	12,00	64,0	54	88,0	69,50	82,2	24,875	69,3	137	134
Juli "	145,00	90,8	-11	30,9	13,425	71,6	54	88,0	68,50	81,1	27,50	76,7	144	147
Aug. "	145,00	90,8	-10,5	29,5	13,00	69,3	53,50	87,2	64	75,6	27,25	76,0	151	149
Sept. "	145,00	90,8	-10,125	28,4	13,475	71,9	51,75	84,3	64	75,6	28,25	78,7	135	144
Oct. "	142,50	89,2	-10,625	27,0	13,30	70,9	48,50	79,0	66	78,1	27,50	76,7	137	146
Nov. "	142,50	89,2	-10,125	22,8	12,50	66,7	41,75	68,0	66,50	78,7	27,25	76,0	128	143
Dec. "	142,50	89,2	-10,125	22,8	12,50	66,7	41,75	68,0	66,50	78,7	27,25	76,0	128	143
Jan. 1931	147,50	92,3	-10,625	29,8	12,00	64,0	54	88,0	69,50	82,2	24,875	69,3	137	134
Febr. "	147,50	92,3	-10,625	29,8	12,00	64,0	54	88,0	69,50	82,2	24,875	69,3	137	134
Maart "	147,50	92,3	-10,625	29,8	12,00	64,0	54	88,0	69,50	82,2	24,875	69,3	137	134
April "	147,50	92,3	-10,625	29,8	12,00	64,0	54	88,0	69,50	82,2	24,875	69,3	137	134
Mei "	145,00	90,8	-10,875	30,5	12,25	65,3	54	88,0	73,50	87,0	25,875	72,1	135	144
Juni "	147,50	92,3	-10,625	29,8	12,00	64,0	54	88,0	69,50	82,2	24,875	69,3	137	134
Juli "	145,00	90,8	-11	30,9	13,425	71,6	54	88,0	68,50	81,1	27,50	76,7	144	147
Aug. "	145,00	90,8	-10,5	29,5	13,00	69,3	53,50	87,2	64	75,6	27,25	76,0	151	149
Sept. "	145,00	90,8	-10,125	28,4	13,475	71,9	51,75	84,3	64	75,6	28,25	78,7	135	144
Oct. "	142,50	89,2	-10,625	27,0	13,30	70,9	48,50	79,0	66	78,1	27,50	76,7	137	146
Nov. "	142,50	89,2	-10,125	22,8	12,50	66,7	41,75	68,0	66,50	78,7	27,25	76,0	128	143
Dec. "	142,50	89,2	-10,125	22,8	12,50	66,7	41,75	68,0	66,50	78,7	27,25	76,0	128	143
Jan. 1931	147,50	92,3	-10,625	29,8	12,00	64,0	54	88,0	69,50	82,2	24,875	69,3	137	134
Febr. "	147,50	92,3	-10,625	29,8	12,00	64,0	54	88,0	69,50	82,2	24,875	69,3	137	134
Maart "	147,50	92,3	-10,625	29,8	12,00	64,0	54	88,0	69,50	82,2	24,875	69,3	137	134
April "	147,50	92,3	-10,625	29,8	12,00	64,0	54	88,0	69,50	82,2	24,875	69,3	137	134
Mei "	145,00	90,8	-10,875	30,5	12,25	65,3	54	88,0	73,50	87,0	25,875	72,1	135	144
Juni "	147,50	92,3	-10,625	29,8	12,00	64,0	54	88,0	69,50	82,2	24,875	69,3	137	134
Juli "	145,00	90,8	-11	30,9	13,425	71,6	54	88,0	68,50	81,1	27,50	76,7	144	147
Aug. "	145,00	90,8	-10,5	29,5	13,00	69,3	53,50	87,2	64	75,6	27,25	76,0	151	149
Sept. "	145,00	90,8	-10,125	28,4	13,475	71,9	51,75	84,3	64	75,6	28,25	78,7	135	144
Oct. "	142,50	89,2	-10,625	27,0	13,30	70,9	48,50	79,0	66	78,1	27,50	76,7	137	146
Nov. "	142,50	89,2	-10,125	22,8	12,50	66,7	41,75	68,0	66,50	78,7	27,25	76,0	128	143
Dec. "	142,50	89,2	-10,125	22,8	12,50	66,7	41,75	68,0	66,50	78,7	27,25	76,0	128	143
Jan. 1931	147,50	92,3	-10,625	29,8	12,00	64,0	54	88,0	69,50	82,2	24,875	69,3	137	134
Febr. "	147,50	92,3	-10,625	29,8	12,00	64,0	54	88,0	69,50	82,2	24,875	69,3	137	134
Maart "	147,50	92,3	-10,625	29,8	12,00	64,0	54							

